

Regeling van de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening van 24 april 2026, nr. 2026-0000173784, tot wijziging van de Omgevingsregeling in verband met nieuwe versies van NTA 8800, BRL 9500-U, BRL 9500-W en BRL 9501 vanwege de implementatie van Richtlijn (EU) 2024/1275 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 betreffende de energieprestatie van gebouwen (PbEU 2024, L 1275) en de verbetering kwaliteitsborging energielabel [KetenID WGK27910]

De Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening,

Gelet op Richtlijn (EU) 2024/1275 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 betreffende de energieprestatie van gebouwen (herschikking) (PbEU 2024, L 8.5.2024) en artikel 4.3, vierde lid, van de Omgevingswet;

Besluit:

ARTIKEL I

De Omgevingsregeling wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 5.50 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 5.50 (NTA 8800)

1. Bij het bepalen van het aandeel hernieuwbare energie, bedoeld in artikel 4.149, eerste lid, van het Besluit bouwwerken leefomgeving, volgens NTA 8800 mag restwarmte en -koude als bedoeld in NTA 8800 worden meegerekend.
2. Bij het bepalen van de koelbehoefte en de ten minste benodigde koelcapaciteit in woningen is in plaats van bijlage AA bij NTA 8800 de Rekentool Koelbehoefte NTA 8800 van toepassing.

*Dit document bevat
verschilmarkering t.o.v.
eerdere regelingtekst.*

*Tekst en afbeeldingen die
worden toegevoegd zijn
onderstreept en groen
gemarkeerd, of van een
groen kader voorzien.*

*Tekst en afbeeldingen die
worden verwijderd zijn
doorgestreept en rood
gemarkeerd, of van een rood
kader voorzien.*

B

Bijlage II wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

BIJLAGE II BIJ ARTIKEL 1.4 VAN DEZE REGELING (UITGAVEN EN VERWIJZINGEN)

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
AERIUS Calculator	AERIUS Rekeninstrument voor de leefomgeving	2025	RIVM (www.rivm.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 van deze regeling
AERIUS Monitor	AERIUS Monitor	2025	RIVM (www.rivm.nl)	Hoofdstuk 12 van deze regeling
AERIUS Register	AERIUS Register	2025	RIVM (www.rivm.nl)	Hoofdstukken 8 en 10 van het Besluit kwaliteit leefomgeving en afdeling 3.7 van deze regeling
Algemene BeoordelingsMethodiek	Algemene BeoordelingsMethodiek (ABM), methode ter bepaling van de benodigde saneringsinspanning bij lozingen op basis van stoffeigenschappen	2016	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo.nl)	Hoofdstuk 7 van deze regeling
API 1004	Bottom Loading and Vapor Recovery for MC-306 & DOT-406 Tank Motor Vehicles	01-01-2003	American Petroleum Institute (www.api.org)	Hoofdstuk 4 Bal
AS SIKB 2000	Accreditatieschema Veldwerk bij Milieuhygiënisch Bodem- en waterbodemonderzoek	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
AS SIKB 3000	Accreditatieschema Laboratoriumanalyses voor grond-, grondwater- en waterbodemonderzoek	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
AS SIKB 6700	Accreditatieschema Inspectie bodembeschermende voorzieningen	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
AS SIKB 6800	Accreditatieschema Controle en keuring tank(opslag)installaties	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BBT-document emissiearm aanwenden	BBT-document emissiearm aanwenden	Versie 1.0, mei 2020	Rijkswaterstaat www.iplo.nl	Hoofdstuk 4 Bal
Beoordelingsrichtlijn-omgevingsDNA-methode	Beoordelingsrichtlijn InsulaCertificatie-200 uitgebreidsporenonderzoek middels E-DNA	28 februari 2025	(www.insula-certificatie.nl)	Hoofdstuk 4 van deze regeling
Bepalingsmethode Milieuprestatie Bouwwerken	Bepalingsmethode Milieuprestatie Bouwwerken	Versie 2.0, 19 februari 2025	Stichting Nationale Milieudatabase (www.milieudatabase.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl en hoofdstuk 5 van deze regeling
Blauwalgenprotocol	Blauwalgenprotocol 2012, zoals vastgesteld door het Nationaal Water Overleg	2012	Rijkswaterstaat (www.helpdeskwater.nl)	Hoofdstuk 10 Bkl
Bodembescherming: combinaties van voorzieningen en maatregelen	Bodembescherming: combinaties van voorzieningen en maatregelen	Versie 2020-01, april 2020	Rijkswaterstaat (www.iplo.nl)	Bijlage XVIII Bkl
BRL 9313	Beoordelingsrichtlijn Zand uit dynamische wingebieden	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C	Kiwa (www.kiwa.nl)	Hoofdstuk 4 Bal

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
		bij de Regeling bodemkwaliteit 2021		
BRL 9321	Beoordelingsrichtlijn Milieuhygiënische kwaliteit van industriezand en (gebroken) industriegrind	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	Kiwa (www.kiwa.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL 9335	Beoordelingsrichtlijn Grond	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL 9500-U	Beoordelingsrichtlijn Energieprestatie van utiliteitsgebouwen	15 april 2024 14 oktober 2025	Stichting InstallQ (www.installq.nl)	Hoofdstuk 5 van deze regeling
BRL 9500-W	Beoordelingsrichtlijn Energieprestatie van woningen en woongebouwen	15 april 2024 14 oktober 2025	Stichting InstallQ (www.installq.nl)	Hoofdstuk 5 van deze regeling
BRL 9501	Beoordelingsrichtlijn Methoden voor het berekenen van het energiegebruik van gebouwen en de energetische en financiële gevolgen van energiebesparingsmaatregelen	15 april 2024 14 oktober 2025	Stichting InstallQ (www.installq.nl)	Hoofdstukken 5 en 7 van deze regeling
BRL-K519	Beoordelingsrichtlijn voor het Kiwa productcertificaat voor Afichtingsfolie van weekgemaakt polyvinylchloride (PVC-P), met of zonder versterking	15-06-2006	Kiwa (www.kiwa.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL-K537	Beoordelingsrichtlijn voor het Kiwa procescertificaat voor Verwerken van Kunststoffolie	01-01-2010	Kiwa (www.kiwa.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL-K538	Beoordelingsrichtlijn voor het Kiwa productcertificaat voor Afichtingsfolie van hoge dichtheid polyethen zonder versterking	15-06-2006	Kiwa (www.kiwa.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL-K546	Beoordelingsrichtlijn voor het Kiwa productcertificaat voor Afichtingsfolie van lage dichtheid polyethen, met of zonder versterking	15-06-2006	Kiwa (www.kiwa.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL-K779	Beoordelingsrichtlijn voor het Kiwa productcertificaat voor Inwendige bekleding op stalen tanks voor brandbare vloeistoffen	15-07-2010, met wijzigingsblad van 15-03-2015	Kiwa (www.kiwa.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL-K790	Beoordelingsrichtlijn K790, Appliceren van bekledingen op stalen opslagtanks of stalen leidingen	Versie 03	Kiwa (www.kiwa.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL-K902	Beoordelingsrichtlijn voor het Kiwa procescertificaat voor Tanksanering HBO/diesel	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	Kiwa (www.kiwa.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL-K904	Beoordelingsrichtlijn voor het Kiwa procescertificaat voor Tanksaneringen, KIWA Nederland B.V.	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	Kiwa (www.kiwa.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL-K1149	Nationale Beoordelingsrichtlijn voor het KOMO procescertificaat voor verwerken van kunststof folie	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	Kiwa (www.kiwa.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL KvINL 6000-21/00	BRL 6000 Deel 21, Ontwerpen en installeren van energiecentrales	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C	Stichting InstallQ (www.installq.nl)	Hoofdstuk 4 Bal

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
	van bodemenergiesystemen en het beheren van bodemenergiesystemen Beoordelingsrichtlijn voor het KvINL procescertificaat voor 'ontwerpen, installeren en beheren van installaties'	bij de Regeling bodemkwaliteit 2021		
BRL SIKB 2000	Beoordelingsrichtlijn Veldwerk bij milieuhygiënisch bodem- en waterbodemonderzoek	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
BRL SIKB 2100	Beoordelingsrichtlijn Mechanisch boren	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL SIKB 6000	Beoordelingsrichtlijn Milieukundige begeleiding van (water)bodemsaneringen, ingrepen in de waterbodem en nazorg	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL SIKB 7000	Beoordelingsrichtlijn Uitvoering van (water)bodemsaneringen en ingrepen in de waterbodem	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL SIKB 7500	Beoordelingsrichtlijn Bewerken van verontreinigde grond en baggerspecie	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL SIKB 7700	Beoordelingsrichtlijn Aanleg of herstel van een vloeistofdichte voorziening	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
BRL SIKB 7800	Beoordelingsrichtlijn voor Tankinstallaties (ontwerpen, installeren, modifieren, (her)classificeren, keuren en herstellen)	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL SIKB 11000	Beoordelingsrichtlijn Ontwerp, realisatie, beheer en onderhoud van het ondergrondse deel van installaties voor bodemenergie	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
CAP 764	Civil Aviation Authority Policy and Guidelines on Wind Turbines	Versie 6, 01-02-2016	Civil Aviation Authority (http://www.caa.co.uk)	Hoofdstuk 7 Bal
Carola	Computer Applicatie voor Risicoberekeningen aan Ondergrondse Leidingen met Aardgas	Versie 1.0.0	RIVM (www.rivm.nl)	Hoofdstukken 4, 8 en 12 van deze regeling
CCV-inspectieschema Brandbeveiliging	CCV- inspectieschema Brandbeveiliging, Inspectie brandbeveiligingssysteem (VBB-BMI-OAI-RBI) op basis van afgeleide doelstellingen	2023	CCV (www.hetccv.nl)	Hoofdstukken 4 en 6 Bbl
CCV-inspectieschema Brandbeveiliging Vuurwerk	CCV-inspectieschema Brandbeveiliging Vuurwerk	Versie 1.0, 01-02-2019 + A1	CCV (www.hetccv.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
CCV-inspectieschema Uitgangspuntendocument Brandbeveiliging Vuurwerk	CCV-inspectieschema Uitgangspuntendocument Brandbeveiliging Vuurwerk	Versie 1.0, 15-11-2019 + A1	CCV (www.hetccv.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
Checklist Veilig onderhoud	Checklist veilig onderhoud op en aan gebouwen	2012	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (www.rijksoverheid.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
CIW beoordelingssystematiek warmtelozingen	CIW beoordelingssystematiek warmtelozingen	2004	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.helpdeskwater.nl)	Hoofdstuk 7 van deze regeling
CUR/PBV-Aanbeveling 51	CUR/PBV-Aanbeveling 51: Milieutechnische criteria voor bedrijfsriolering	Augustus 1997	Stichting CUR (www.sikb.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
CUR/PBV-Aanbeveling 65	CUR/PBV-Aanbeveling 65: Ontwerp, aanleg en herstel van vloeistofdichte voorzieningen van beton	2005	Stichting CUR (https://www.cur-aanbevelingen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
Gedragscode soortenbescherming Aedes	Gedragscode soortenbescherming voor woningcorporaties – Onderhouden en renoveren in het kader van het verduurzamen van woningen	2025	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland www.rvo.nl	Hoofdstuk 4 van deze regeling
Gedragscode soortenbescherming gemeenten	Gedragscode soortenbescherming gemeenten	2025	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland www.rvo.nl	Hoofdstuk 4 van deze regeling
Gedragscode soortenbescherming Havenbedrijven	Gedragscode soortenbescherming Havenbedrijven	2025	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland www.rvo.nl	Hoofdstuk 4 van deze regeling
Gedragscode soortenbescherming Natuurbeheer	Gedragscode voor natuurbeheer	2025	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland www.rvo.nl	Hoofdstuk 4 van deze regeling
Gedragscode soortenbescherming ProRail	Gedragscode Omgevingswet flora & fauna	2025	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland www.rvo.nl	Hoofdstuk 4 van deze regeling
Gedragscode soortenbescherming Provinciale Infrastructuur	Gedragscode soortenbescherming Provinciale infrastructuur	2025	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland www.rvo.nl	Hoofdstuk 4 van deze regeling
Gedragscode soortenbescherming Rijkswaterstaat	Gedragscode soortenbescherming Rijkswaterstaat	2025	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland www.rvo.nl	Hoofdstuk 4 van deze regeling
Gedragscode soortenbescherming VEWIN	Gedragscode Omgevingswet (onderdeel flora- en fauna-activiteiten) voor drinkwaterbedrijven	2025	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland www.rvo.nl	Hoofdstuk 4 van deze regeling
Gedragscode soortenbescherming Unie van Waterschappen	Gedragscode soortenbescherming Unie van Waterschappen	2025	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland www.rvo.nl	Hoofdstuk 4 van deze regeling
Gedragscode houtopstanden TenneT	Gedragscode houtopstanden en houthakbeheer	2025	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland www.rvo.nl	Hoofdstuk 4 van deze regeling
Handboek Immissietoets	Handboek Immissietoets	2019	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo.nl)	Hoofdstuk 4 Bal, bijlage XVII Bkl en hoofdstuk 7 van deze regeling
Handreiking aanleg, beheer en monitoring bezinkbassins voor de bloembollensector	Handreiking aanleg, beheer en monitoring bezinkbassins voor de bloembollensector	Versie 2.0, 20-02-2014	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
IALA Recommendation O-139	IALA Recommendation O-139 on The Marking of Man-Made Offshore Structures	Versie 2, 13-12-2013	International Association of Marine Aids to Navigation and Lighthouse Authorities (http://www.iala-aism.org)	Hoofdstuk 7 Bal

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
Informatiemodel Externe Veiligheid	Informatiemodel Externe Veiligheid (IMEV)	https://docs.geostan daard en.nl/imev/imev/	Geonovum (http://geonovum.nl)	Artikel 12.2 van deze regeling
Informatiemodel geluid	Informatiemodel geluid (IMG)	https://docs.geostan daarden.nl/cvgg/img	Geonovum (http://www.geonovum.nl)	Artikel 12.71e van deze regeling
INRS 007/V01.01	Trichlorure d'azote et autres composés chlorés M-104	November 2017	INRS (http://www.inrs.fr/medtopol)	Hoofdstuk 15 Bal
Integrale aanpak van risico's van onvoorziene lozingen	Integrale aanpak van risico's van onvoorziene lozingen	2000	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.helpdeskwater.nl)	Hoofdstuk 7 van deze regeling
Integrale bedrijfstakstudie tankautoreiniging	Integrale bedrijfstakstudie tankautoreiniging	April 2002	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.helpdeskwater.nl)	Bijlage XVIII Bkl
ISO 5815-1	Water - Bepaling van het biochemisch zuurstofverbruik na n dagen (BZVn) - Deel 1: Verdunning en enting onder toevoeging van allylthiourem	2003	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 Bal
ISO 8297	Acoustics - Determination of sound power levels of multisource industrial plants for evaluation of sound pressure levels in the environment	1994	NNI (www.nen.nl)	Bijlage IVh bij deze regeling
ISO 9614-1	Acoustics — Determination of sound power levels of noise sources using sound intensity — Part 1: Measurement at discrete points	1993	ISO (www.iso.org)	Bijlage IVh bij deze regeling
ISO 9614-2	Acoustics — Determination of sound power levels of noise sources using sound intensity — Part 2: Measurement by scanning	1996	ISO (www.iso.org)	Bijlage IVh bij deze regeling
ISO 11423-1	Water – Bepaling van het gehalte aan benzeen en enige afgeleiden – Deel 1: Gaschromatografische methode met bovenruimte	1997	ISO (www.iso.org)	Hoofdstuk 6 van deze regeling
ISO 13358	Water - Bepaling van het gehalte aan gemakkelijk afgegeven sulfide	1997	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
ISO 17201-2	Acoustics, Noise from shooting ranges, Part 1: Determination of muzzle blast by measurement	2005 en correctie 1:2009	NNI (www.nen.nl)	Bijlage XVIIIb bij deze regeling
ISSO 75.1	Handleiding Energieprestatie utiliteitsgebouwen	12-09-2013	ISSO (https://isso.nl)	Bbl
Kosteneffectiviteit van maatregelen ter beperking van wateremissies	Kosteneffectiviteit van maatregelen ter beperking van wateremissies	2018	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo.nl)	Bijlage XVIII Bkl
Landelijk Draaiboek Hoogwater en Overstromingsdreiging	Landelijk Draaiboek Hoogwater en Overstromingsdreiging	24-09-2021	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo.nl)	Hoofdstukken 12 en 15 van deze regeling

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
Landelijke richtlijn Bouw-en-sloopveiligheid	Landelijke richtlijn Bouw-en-sloopveiligheid	Versie 1.2, augustus 2018	Vereniging Bouw- en Woningtoezicht Nederland (www.bwtinfo.nl)	Hoofdstuk 7 Bbl en bijlage XVIIIa bij deze regeling
Leidraad afwijking hernieuwbare energie woongebouwen (nieuwbouw)	Leidraad afwijking hernieuwbare energie woongebouwen (nieuwbouw)	1 augustus 2022	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (www.rijksoverheid.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
Leidraad eis hernieuwbare energie bij ingrijpende renovatie	Leidraad eis hernieuwbare energie bij ingrijpende renovatie	1 augustus 2022	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (www.rijksoverheid.nl)	Hoofdstuk 5 Bbl
LIB-tool	LIB Applicatie Schiphol		Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (http://lib-schip.hol.nl/login)	Hoofdstuk 7 van deze regeling
Lozingen uit tijdelijke baggerspeciedepots	Lozingen uit tijdelijke baggerspeciedepots	April 1998	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.helpdeskwater.nl)	Bijlage XVIII Bkl
Lozingseisen Wvo-vergunningen	Lozingseisen Wvo-vergunningen	November 2005	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo.nl)	Bijlage XVIII Bkl
Meet- en beoordelingsrichtlijnen voor trillingen, deel B	Meet- en beoordelingsrichtlijnen voor trillingen, deel B 'Hinder voor personen in gebouwen'	2002	CROW (https://www.crow.nl)	Hoofdstuk 7 Bbl en hoofdstukken 6 en 8 van deze regeling
Meetprotocol voor het testen van het zuiveringsrendement van zuiveringsinstallaties glastuinbouw	Meetprotocol voor het testen van het zuiveringsrendement van zuiveringsinstallaties glastuinbouw	01-07-2017	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.helpdeskwater.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
Meetprotocol voor het vaststellen van de driftreductie van neerwaartse en op- en zijwaartse spuittechnieken	Meetprotocol voor het vaststellen van de driftreductie van neerwaartse en op- en zijwaartse spuittechnieken	01-07-2017	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
Memorandum 60	Memorandum 60, Brandbeveiliging voor opslag en verkoop van vuurwerk	08-04-2020	Centrum voor criminaliteitspreventie en veiligheid (www.hetccv.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en Hoofdstuk 7 van deze regeling
Modeldraaiboek Smog	Modeldraaiboek Smog	2023	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo.nl)	Hoofdstuk 15 van deze regeling
MP40-21	Ministeriële Publicatie 40-21, Voorschrift opslag en behandeling ontplofbare stoffen en voorwerpen Defensie	Staatscourant 2011, nr. 21309, 28-11-2011	Ministerie van Defensie (https://puc.overheid.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
MP40-30	Ministeriële Publicatie 40-30, Voorschrift voor de inrichting en het gebruik van schietinrichtingen	Staatscourant 2010, nr. 1619, 5-2-2010	Ministerie van Defensie (https://puc.overheid.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NATO Guidelines for the Storage of Military Ammunition and Explosives	NATO Standardization Agreement 4440 met de daarbij behorende NATO Guidelines for the Storage of Military Ammunition and Explosives	11-12-2015	Noord-Atlantische Verdragsorganisatie (www.nato.int)	Hoofdstuk 5 Bkl

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
NEN 1006	Algemene voorschriften voor leidingwaterinstallaties	2018 + A1: 2018	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN 1006	Algemene voorschriften voor drinkwaterinstallaties (AVWI - 1981) (bestaande bouw)	1981 + C1: 1990	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
NEN 1010	Elektrische installaties voor laagspanning - Nederlandse implementatie van de HD-IEC 60364-reeks	2015 + C2: 2016 + A1: 2020	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN 1010	Veiligheidsvoorschriften voor laagspanningsinstallaties (Installatievoorschriften I) (bestaande bouw)	1962	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
NEN 1059	Gasvoorzieningsystemen - Gasdrukregel- en meetstations voor transport en distributie - Nederlandse editie op basis van NEN-EN 12186 en NEN-EN 12279 -	2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN 1078	Voorziening voor gas met een werkdruk tot en met 500 mbar - Prestatie-eisen - Nieuwbouw	2018	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN 1087	Ventilatie van gebouwen - Bepalingsmethoden voor nieuwbouw	2001	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN 1413	Symbolen voor veiligheidsvoorzieningen op bouwkundige tekeningen en in schema's	2011 + A1:2013	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 6 Bbl
NEN 1594	Droge blusleidingen in en aan gebouwen	2006 + C2:2015	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 6 Bbl
NEN 1594	Droge blusleidingen in en aan gebouwen (bestaande bouw)	1991 + A1:1997	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
NEN 1775	Bepaling van de bijdrage tot brandvoortplanting van vloeren, inclusief wijzigingsblad (bestaande bouw)	1991 + A1:1997	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
NEN 2057	Daglichtopeningen van gebouwen - Bepaling van de equivalente daglichtoppervlakte van een ruimte	2011 + C1:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
NEN 2057	Daglichtopeningen van gebouwen - Bepaling van de equivalente daglichtoppervlakte van een ruimte (bestaande bouw)	2001 + C1:2003	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN 2078	Voorschriften voor aardgasinstallaties GAVO 1987 - Deel 2: Aanvullende voorschriften voor grotere bijzondere installaties (bestaande bouw)	1987	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
NEN 2535	Brandveiligheid van gebouwen - Brandmeldinstallaties - Systeem- en kwaliteitseisen en projectie-richtlijnen (bestaande bouw)	1996	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 en Bijlage II Bbl
NEN 2535	Brandveiligheid van gebouwen - Brandmeldinstallaties - Systeem- en kwaliteitseisen en projectie-richtlijnen	2017	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 en Bijlage II Bbl
NEN 2555	Brandveiligheid van gebouwen - Rookmelders voor woonfuncties	2008	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bbl

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
NEN 2555	Brandveiligheid van gebouwen - Rookmelders voor woonfuncties (bestaande bouw)	2002 + A1:2006	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
NEN 2575	Brandveiligheid van gebouwen - Ontruimingsinstallaties - Systeem- en kwaliteitseisen en projecteringsrichtlijnen (bestaande bouw)	2000	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
NEN 2575-1	Brandveiligheid van gebouwen - Ontruimingsalarminstallaties - Systeem- en kwaliteitseisen en projecteringsrichtlijnen - Deel 1: Algemeen	2012	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN 2575-2	Brandveiligheid van gebouwen - Ontruimingsalarminstallaties - Systeem- en kwaliteitseisen en projecteringsrichtlijnen - Deel 2: Luidalarm -Ontruimingsalarminstallatie type A	2012 + A1:2018	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN 2575-3	Brandveiligheid van gebouwen - Ontruimingsalarminstallaties - Systeem- en kwaliteitseisen en projecteringsrichtlijnen - Deel 3: Luidalarm - Ontruimingsalarminstallatie van type B	2012 + A2:2018	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN 2575-4	Brandveiligheid van gebouwen - Ontruimingsalarminstallaties - Systeem- en kwaliteitseisen en projectierichtlijnen - Deel 4: Stilalarminstallatie, draadloos	2013	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN 2575-5	Brandveiligheid van gebouwen - Ontruimingsalarminstallaties - Systeem- en kwaliteitseisen en projectierichtlijnen - Deel 5: Stilalarminstallatie met attentiepanelen	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN 2580	Oppervlakten en inhouden van gebouwen - Termen, definities en bepalingmethoden	2007 + C1:2008	NNI (www.nen.nl)	Bijlage I Bbl
NEN 2608	Vlakglas voor gebouwen - Eisen en bepalingmethode	2014	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN 2686	Luchtdoorlatendheid van gebouwen - Meetmethode	1988 + A2:2008	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN 2690	Luchtdoorlatendheid van gebouwen - Meetmethode voor de specifieke lucht volumestroom tussen kruipruimte en woning	1991 + A2:2008	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN 2757-1	Bepalingmethoden van de geschiktheid van systemen voor de afvoer van rookgas van gebouwgebonden installaties - Deel 1: Installaties met een belasting kleiner dan of gelijk aan 130 kW op bovenwaarde	2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN 2757-2	Afvoer van rook van gebouwgebonden verbrandingsinstallaties met een belasting groter dan 130 kW op bovenwaarde - Bepalingmethoden geschiktheid afvoersystemen	2006	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN 2768	Meterruimten en bijbehorende bouwkundige voorzieningen in woningen	2018 + A1:2018	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl en hoofdstuk 5 van deze regeling

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
NEN 2778	Vochtwering in gebouwen	2015	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 3 en 4 Bbl
NEN 2826	Luchtkwaliteit - Uitworp door stationaire puntbronnen - Monsterneming en bepaling van het gehalte aan gasvormig ammoniak	1999	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN 2991	Lucht - Bepaling van de asbestconcentraties in de binnenlucht en risicobeoordeling in en rondom bouwwerken, constructies of objecten waarbij asbesthoudende materialen zijn verwerkt	2015	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 6 Bbl
NEN 3011	Veiligheidskleuren en -tekens in de werkomgeving en in de openbare ruimte	2015	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
NEN 3011	Veiligheidskleuren en -tekens in de werkomgeving en in de openbare ruimte (bestaande bouw)	2004 + C1:2007	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN 3215	Binnenriolering - Eisen en bepalingmethoden (bestaande bouw)	2007	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
NEN 3215	Gebouwriolering en buitenriolering binnen de perceelgrenzen - Bepalingmethoden voor de afvoercapaciteit, water- en luchtdichtheid en afstand van dakuitmondingen	2018 +C1+A1:2018	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN 5077	Geluidwering in gebouwen - Bepalingmethoden voor de grootheden voor geluidwering van uitwendige scheidingsconstructies, luchtgeluidisolatie, contactgeluidisolatie en geluidniveaus veroorzaakt door installaties	2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bbl en hoofdstukken 3, 5, 6 en 8 van deze regeling
NEN 5087	Inbraakveiligheid van woningen - Bereikbaarheid van dak- en gevelementen: deuren, ramen en kozijnen	2013 + A1:2016	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN 5096	Inbraakwerendheid - Dak- of gevelementen met deuren, ramen, luiken en vaste vullingen - Eisen, classificatie en beproevingsmethoden	2012 + A1:2015	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN 5707	Bodem - Inspectie en monsterneming van asbest in bodem en partijen grond	Datum of versie zoals vermeld in bijlage D bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 5 en bijlage IIA Bal
NEN 5717	Bodem - Waterbodem - Strategie voor het uitvoeren van milieuhygiënisch vooronderzoek	Datum of versie zoals vermeld in bijlage D bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN 5720	Bodem - Waterbodem - Strategie voor het uitvoeren van milieuhygiënisch onderzoek	Datum of versie zoals vermeld in bijlage D bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 7 van deze regeling
NEN 5725	Bodem - Landbodem - Strategie voor het uitvoeren van milieuhygiënisch vooronderzoek	Datum of versie zoals vermeld in bijlage D bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 5 Bal
NEN 5740	Bodem - Landbodem - Strategie voor het uitvoeren van verken-	Datum of versie zoals vermeld in bijlage D	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
	nend bodemonderzoek - Onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van bodem en grond	bij de Regeling bodemkwaliteit 2021		
NEN 5742	Bodem - Monsterneming van grond en sediment ten behoeve van de bepaling van metalen, anorganische verbindingen, matig-vluchtige organische verbindingen en fysisch-chemische bodemkenmerken	2001	NNI (www.nen.nl)	Bijlage XXXI bij deze regeling
NEN 5753	Bodem - Bepaling van het lutumgehalte en de korrelgrootteverdeling in grond en waterbodem met behulp van zeef en pipet	Datum of versie zoals vermeld in bijlage D bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	NNI (www.nen.nl)	Bijlage XXXI bij deze regeling
NEN 5754	Bodem - Berekening van het gehalte aan organische stof volgens de gloeiverliesmethode	Datum of versie zoals vermeld in bijlage D bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	NNI (www.nen.nl)	Bijlage XXXI bij deze regeling
NEN 5766	Bodem - Plaatsing van peilbuizen ten behoeve van milieukundig bodemonderzoek	2003	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en hoofdstuk 7 van deze regeling
NEN 5897	Inspectie en monsterneming van asbest in bouw- en sloopafval en recyclinggranulaat	Datum of versie zoals vermeld in bijlage D bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	NNI (www.nen.nl)	Bijlage IIA Bal
NEN 6060	Brandveiligheid van grote brandcompartimenten	2015	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN 6061	Bepaling van de weerstand tegen het ontstaan van brand bij stookplaatsen	1991 + A3:2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 3 en 6 Bbl
NEN 6062	Bepaling van de brandveiligheid van rookgasafvoorzorgingen - Algemeen	2017	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 3 en 4 Bbl
NEN 6063	Bepaling van het brandgevaarlijk zijn van daken	2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN 6064	Bepaling van de onbrandbaarheid van bouwmaterialen (bestaande bouw)	1991 + A2:2001	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 3 en 6 Bbl
NEN 6065	Bepaling van de bijdrage tot brandvoortplanting van bouw materiaal(combinaties) (bestaande bouw)	1991 + A1:1997	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN 6066	Bepaling van de rookproductie bij brand van bouw materiaal(combinaties) (bestaande bouw)	1991 + A1:1997	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
NEN 6068	Bepaling van de weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag tussen ruimten	2020	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 3 en 4 Bbl
NEN 6069	Beproeving en klassering van de brandwerendheid van bouwdeelen en bouwproducten (aangewezen als eerstelijns norm en als tweedelijns norm in NEN 6068)	2019 + A1 + C1:2019	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN 6075	Bepaling van de weerstand tegen rookdoorgang tussen ruimten	2020	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 3 en 4 Bbl
NEN 6079	Brandveiligheid van grote brandcompartimenten - Risicobepaling	2016	NNI (www.nen.nl)	Bbl

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
NEN 6088	Brandveiligheid van gebouwen - Vluchtwegaanduiding - Eigenschappen en bepalingmethoden	2002	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN 6090	Bepaling van de vuurbelasting	2017	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 3 en 4 en Bijlage I Bbl
NEN 6265	Bacteriologisch onderzoek van water - Onderzoek naar de aanwezigheid en het aantal kolonievormende eenheden (KVE) van Legionella-bacteriën	1991	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN 6411	Water - Bepaling van de pH	1981	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN 6414	Water en slib - Bepaling van de temperatuur	2008	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN 6480	Water - Titrimetrische bepaling van de gehalten aan vrij beschikbaar en totaal beschikbaar chloor met ijzer(II)-ammoniumsulfate en 1-amino-4-diethylaminobenzene-waterstofsulfate (N,N-diethyl-p-phenyl eendiamine (DPD)-sulfate) als indicator	1982 + C2: 1984	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15
NEN 6494	Water - Enzymatische bepaling van het gehalte aan ureum in zwemwater	1984	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN 6531	Water - Titrimetrische bepaling van het gehalte aan waterstofcarbonaat in water met een pH lager dan of gelijk aan 8,35	1986	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN 6573	Bacteriologisch onderzoek van water - Onderzoek met behulp van membraanfiltratie naar de aanwezigheid en het aantal kolonievormende eenheden (KVE) van Pseudomonas aeruginosa	1987	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN 6578	Water – Potentiometrische bepaling van het totale gehalte aan totaal fluoride	2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 6 bij deze regeling
NEN 6589	Water – Potentiometrische bepaling van het gehalte aan totaal anorganisch fluoride met doorstroomsystemen (FIA en CFA)	2010 (2005/C1: 2010)	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 6 bij deze regeling
NEN 6600-1	Water - Monsterneming - Deel 1: Afvalwater	2009	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 Bal
NEN 6608	NEN 6608:1996: Water - Fotometrische bepaling van het sulfidegehalte	1996	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN 6633	Water en (zuiverings)slib - Bepaling van het chemisch zuurstofverbruik (CZV)	2007	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 Bal
NEN 6646	Water - Fotometrische bepaling van het gehalte aan ammoniumstikstof en van de som van de gehalten aan ammoniumstikstof en organisch gebonden stikstof volgens Kjeldahl, door mineralisatie met seleen, met behulp van een doorstroomanalysestelsel - Ontsluiting met zwavelzuur, seleen en kaliumsulfate	2015 + C1:2015	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6, 7 en 15 Bal

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
NEN 6707	Bevestiging van dakbedekkingen - Eisen en bepalingsmethoden	2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN 6961	Milieu - Ontsluiting met salpeterzuur en zoutzuur (koningswater) voor de bepaling van geselecteerde elementen	2014	NNI (www.nen.nl)	Bijlage XXXI bij deze regeling
NEN 6965	Milieu - Analyse van geselecteerde elementen in water, eluaten en destruat - Atomaire-absorptiespectrometrie met vlamtechniek	2005	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en bijlage XXXI bij deze regeling
NEN 6966	Milieu - Analyse van geselecteerde elementen in water, eluaten en destruat - Atomaire emissiespectrometrie met inductief gekoppeld plasma	2005 + C1:2006	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN 8062	Brandveiligheid van gebouwen - Methode voor het beoordelen van de brandveiligheid van rookgasafvoorzieningen van bestaande gebouwen (bestaande bouw)	2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
NEN 8078	Voorziening voor gas met een werkdruk tot en met 500 mbar - Prestatie-eisen - Bestaande bouw (bestaande bouw)	2018 + A1:2018	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
NEN 8087	Ventilatie van gebouwen - Bepalingsmethoden voor bestaande gebouwen (bestaande bouw)	2001	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
NEN 8700	Beoordeling constructieve veiligheid van een bestaand bouwwerk bij verbouw en afkeuren - Grondslagen (bestaande bouw en verbouw)	2011 + A1:2020	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 3 en 5 Bbl
NEN 8701	Beoordeling van de constructieve veiligheid van een bestaand bouwwerk bij verbouw en afkeuren - Belastingen	2011 + A1:2020	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 3 en 5 Bbl In NEN 8700 wordt verwezen naar NEN 8701
NEN 8707	Beoordeling van de constructieve veiligheid van een bestaand bouwwerk bij verbouw en afkeur - Geotechnische constructies	2018 + C1:2020	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 3 en 5 Bbl In NEN 8700 wordt verwezen naar NEN 8707
NEN 8757	Afvoer van rook van verbrandingstoestellen in gebouwen - Bepalingsmethoden voor bestaande bouw	2005	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
NEN-EN 179	Hang- en sluitwerk - Sluitingen voor nooduitgangen met een deurkruk of een drukplaat, voor gebruik bij vluchtroutes - Eisen en beproevingsmethoden	2008	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 3 en 4 Bbl
NEN-EN 858-1	Afscheiders en slibvangputten voor lichte vloeistoffen (bijv. olie en benzine) - Deel 1: Ontwerp, eisen en beproeving, merken en kwaliteitscontrole	2002 + A1:2004	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN 858-2	Afscheiders en slibvangputten voor lichte vloeistoffen (bijv. olie en benzine) - Deel 2: Bepaling van nominale afmeting, installatie, functionering en onderhoud	2003	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
NEN-EN 872	Water - Bepaling van het gehalte aan onopgeloste stoffen - Methode door filtratie over glasvezelfilters	2005	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 Bal
NEN-EN 1125	Hang- en sluitwerk - Panieksluitingen voor vluchtdeuren met een horizontale bedieningsstang voor het gebruik bij vluchtroutes - Eisen en beproevingsmethoden	2008	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 3 en 4 Bbl
NEN-EN 1484	Leidraad voor de bepaling van het gehalte aan totaal organische koolstof (TOC) en opgelost organische koolstof (DOC)	1997	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN 1825-1	Vetafscheiders en slibvangputten - Deel 1: Ontwerp, eisen en beproeving, merken en kwaliteitscontrole	2004 + C1:2006	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN 1825-2	Vetafscheiders en slibvangputten - Deel 2: Bepaling van nominale afmeting, installatie, functionering en onderhoud	2002	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN 1838	Toegepaste verlichtingstechniek - Noodverlichting	2013	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1838	Toegepaste verlichtingstechniek - Noodverlichting (bestaande bouw en bij toepassing van artikel 4.215, tweede lid, van het Besluit bouwwerken leefomgeving ook voor te bouwen bouwwerken)	1999	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
NEN-EN 1899-1	Water - Bepaling van het biochemisch zuurstofverbruik na n dagen (BOD _n) - Deel 1: Verdunnings- en entmethode met toevoeging van allylthioerum	1998	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 Bal
NEN-EN 1911	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van de massa concentratie van gasvormige chloride van HCl - Standaard referentiemethode	2010	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN-EN 1948-1	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van de concentratie aan PCDD's/PCDF's en dioxineachtige PCB's - Deel 1: Monstername van PCDD's/PCDF's	2006	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN-EN 1948-2	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van de concentratie aan PCDD's/PCDF's en dioxineachtige PCB's - Deel 2: Extractie en opwerking van PCDD's/PCDF's	2006	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN-EN 1948-3	Emissie van stationaire bronnen - Bepaling van de concentratie aan PCDD's en PCDF's en dioxineachtige PCB's - Deel 3: Identificatie en kwantificering van PCDD's en PCDF's	2006	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN-EN 1990	Eurocode - Grondslagen van het constructief ontwerp	2019 + A1:2019 C2:2019 + NB:2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1991-1-1	Eurocode 1: Belastingen op constructies - Deel 1-1: Algemene belastingen - Volumieke gewichten, eigengewicht en opgelegde belastingen voor gebouwen	2019 + C1:2019 + NB:2019	NNI (www.nen.nl)	Bbl

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
NEN-EN 1991-1-2	Eurocode 1: Belastingen op constructies - Deel 1-2: Algemene belastingen - Belasting bij brand	2019 + C3:2019 + NB:2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1991-1-3	Eurocode 1: Belastingen op constructies - Deel 1-3: Algemene belastingen - Sneeuwbelasting	2019 + C1:2019 + A1:2019 + NB:2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1991-1-4	Eurocode 1: Belastingen op constructies - Deel 1-4: Algemene belastingen - Windbelasting	2019 + A1 + C2:2011 + NB:2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1991-1-5	Eurocode 1: Belastingen op constructies - Deel 1-5: Algemene belastingen - Thermische belasting	2011 + C1:2011 + NB:2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1991-1-7	Eurocode 1: Belastingen op constructies - Deel 1-7: Algemene belastingen - Buitengewone belastingen: stootbelastingen en ontploffingen	2015 + C1+A1:2015 + NB:2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1991-2	Eurocode 1: Belastingen op constructies - Deel 2: Verkeersbelasting op bruggen	2015 + C1:2015 + NB:2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1991-3	Eurocode 1: Belastingen op constructies - Deel 3: Belastingen veroorzaakt door kranen en machines	2006 + C1:2012 + NB:2013	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1991-4	Eurocode 1: Belastingen op constructies - Deel 4: Silo's en opslagtanks	2006 + C1:2012 + NB:2013	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1992-1-1	Eurocode 2: Ontwerp en berekening van betonconstructies - Deel 1-1: Algemene regels en regels voor gebouwen	2011 + C2:2011 + A1:2015 + NB:2016 + A1:2020	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1992-1-2	Eurocode 2: Ontwerp en berekening van betonconstructies - Deel 1-2: Algemene regels - Ontwerp en berekening van constructies bij brand	2011 + C1:2011 + C11:2017 + A1:2019 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1992-2	Eurocode 2: Ontwerp en berekening van betonconstructies- Betonnen bruggen - Regels voor ontwerp, berekening en detaillering	2011 + C1:2011 + NB:2016	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1992-3	Eurocode 2: Ontwerp en berekening van betonconstructies - Deel 3: Constructies voor kernen en opslaan van stoffen	2006 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1993-1-1	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 1-1: Algemene regels en regels voor gebouwen	2006 + C2 + A1:2016 + NB: 2016	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1993-1-2	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 1-2: Algemene regels - Ontwerp en berekening van constructies bij brand	2005 + C2:2011 + NB:2015	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1993-1-3	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 1-3: Algemene regels - Aanvullende regels voor koudgevormde dunwandige profielen en platen	2006 + C3:2009 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
NEN-EN 1993-1-4	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 1-4: Algemene regels - Aanvullende regels voor corrosievaste staalsoorten	2006 + A1:2015 + NB:2012	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN-EN 1993-1-5	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 1-5: Constructieve plaatvelden	2006 + C1:2012 + A1:2017 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN-EN 1993-1-6	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 1-6: Algemene regels - Sterkte en Stabiliteit van Schaalconstructies	2007 + A1:2017, C1:2009 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN-EN 1993-1-7	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 1-7: Sterkte en stabiliteit haaks op het vlak belaste platen	2008 + C1:2009 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1993-1-8	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 1-8: Ontwerp en berekening van verbindingen	2006 + C2:2011 + C11:2016 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1993-1-9	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 1-9: Vermoeiing	2006 + C2:2012 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1993-1-10	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 1-10: Materiaalbaarheid en eigenschappen in de dikkerichting	2006 + C2:2011 + C11:2015 + NB:2007	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1993-1-11	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 1-11: Ontwerp en berekening van op trek belaste componenten	2007 + C1:2011 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1993-1-12	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 1-12: Aanvullende regels voor de uitbreiding van EN 1993 voor staalsoorten tot en met S 700	2007 + C1:2011 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1993-2	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 2: Stalen bruggen	2007 + C1:2011 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1993-3-1	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 3-1: Torens, masten en schoorstenen - Torens en masten	2007 + C1:2009 + NB:2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1993-3-2	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 3-2: Torens, masten en schoorstenen - Schoorstenen	2007 + NB:2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1993-4-1	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 4-1: Silo's	2007 + C1:2009 + A1:2017 + NB:2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1993-4-2	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 4-2: Opslagtanks	2007 + A1:2017, C1:2009 + NB:2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1993-4-3	Eurocode 3 - Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 4-3: Buisleidingen	2009 + C1:2009	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN-EN 1993-5	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 5: Palen en damwanden	2008 + C1:2009 + NB:2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
NEN-EN 1993-6	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 6: Kraanbanen	2008 + C1:2009 + NB:2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1994-1-1	Eurocode 4: Ontwerp en berekening van staal-betonconstructies - Deel 1-1: Algemene regels en regels voor gebouwen	2011 + C1:2011 + NB:2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1994-1-2	Eurocode 4: Ontwerp en berekening van staal-betonconstructies - Deel 1-2: Algemene regels - Ontwerp en berekening van constructies bij brand	2011 + C1:2011 + A1:2014 + NB:2007	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1994-2	Eurocode 4: Ontwerp en berekening van staal-betonconstructies - Deel 2: Algemene regels en regels voor bruggen	2006 + C1:2011 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1995-1-1	Eurocode 5: Ontwerp en berekening van houtconstructies - Deel 1-1: Algemeen - Gemeenschappelijke regels en regels voor gebouwen	2005 + C1 + A1:2011 + C1:2012 + A2:2014 + NB:2013	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1995-1-2	Eurocode 5: Ontwerp en berekening van houtconstructies - Deel 1-2: Algemeen - Ontwerp en berekening van constructies bij brand	2005 + C2:2011 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1995-2	Eurocode 5: Ontwerp en berekening van houtconstructies - Deel 2: Bruggen	2005 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1996-1-1	Eurocode 6: Ontwerp en berekening van constructies van metselwerk - Deel 1-1: Algemene regels voor constructies van gewapend en ongewapend metselwerk	2006 + A1:2013 + NB:2018	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1996-1-2	Eurocode 6: Ontwerp en berekening van constructies van metselwerk - Deel 1-2: Algemene regels - Ontwerp en berekening van constructies bij brand	2005 + C1:2011 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1996-2	Eurocode 6: Ontwerp en berekening van constructies van metselwerk - Deel 2: Ontwerp, materiaalkeuze en uitvoering van constructies van metselwerk	2006 + C1:2011 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1996-3	Eurocode 6: Ontwerp en berekening van constructies van metselwerk - Deel 3: Vereenvoudigde berekeningsmodellen voor constructies van ongewapend metselwerk	2006 + C1:2011 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1997-1	Eurocode 7: Geotechnisch ontwerp - Deel 1: Algemene regels	2005 + C1 + A1:2016 + NB:2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1997-2	Eurocode 7: Geotechnisch ontwerp - Deel 2: Grondonderzoek en beproeving	2007 + C1:2010 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1999-1-1	Eurocode 9: Ontwerp en berekening van aluminiumconstructies - Deel 1-1: Algemene regels	2007 + A1:2011 + A2:2014 + C11:2018 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN-EN 1999-1-2	Eurocode 9: Ontwerp en berekening van aluminiumconstructies - Deel 1-2: Ontwerp en berekening van constructies bij brand	2007 + C1:2011 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
NEN-EN 1999-1-3	Eurocode 9: Ontwerp en berekening van aluminiumconstructies - Deel 1-3: Vermoeiing	2007 + A1:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1999-1-4	Eurocode 9: Ontwerp en berekening van aluminiumconstructies - Deel 1-4: Koudgevormde dunne platen	2007 + C1 + A1:2011 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN-EN 1999-1-5	Eurocode 9: Ontwerp en berekening van aluminiumconstructies - Deel 1-5: Schaalconstructies	2007 + C1:2009	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 12341	Luchtkwaliteit - Algemene gravimetrische referentiemethode voor de bepaling van de PM10 of PM2,5-massafractie van zwevende stof in de buitenlucht	2014	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 12 van deze regeling
NEN-EN 12354-6	Geluidwering in gebouwen - Berekening van de akoestische eigenschappen van gebouwen met de eigenschappen van bouwelementen - Deel 6: Geluidabsorptie in gesloten ruimten	2004	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 12566-1	Kleine afvalwaterzuiveringsinstallaties ≤ 50 IE - Deel 1: Geprefabriceerde septictanks	2016	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 6 en 7 Bal
NEN-EN 12619	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van de massaconcentratie van totaal gasvormig organisch koolstof in lage concentraties in verbrandingsgassen - Continue methode met vlamionisatiedetector	2013	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN-EN 12673	Water - Gaschromatografische bepaling van een aantal geselecteerde chloorfenolen in water	1999	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 6 bij deze regeling
NEN-EN 13211	Luchtkwaliteit - Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van de concentratie aan totaal kwik	2001 + C1:2007	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN-EN 13284-1	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van massaconcentratie van stof in lage concentraties - Deel 1: Manuele gravimetrische methode	2017	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 5, 6 en 7 Bal
NEN-EN 13284-2	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van massaconcentratie van stof in lage concentraties - Deel 2: Geautomatiseerde meetssystemen	2017	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN-EN 13501-1	Brandclassificatie van bouwproducten en bouwdelen - Deel 1: Classificatie op grond van resultaten van beproeving van het brandgedrag	2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 3, 4 en 6 Bbl
NEN-EN 13501-6	Brandclassificatie van bouwproducten en bouwdelen - Deel 6: Classificatie op grond van resultaten van beproeving van het brandgedrag van elektrische kabels	2019	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN-EN 14181	Emissies van stationaire bronnen - Kwaliteitsborging van geautomatiseerde meetssystemen	2014	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
NEN-EN 14211	Luchtkwaliteit - Buitenlucht - Standaard methode voor meten van de concentratie stikstofdioxide en stikstofmonoxide door middel van chemoluminescentie	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 12 van deze regeling
NEN-EN 14212	Luchtkwaliteit - Buitenlucht - Standaard methode voor het meten van de concentratie zwaveldioxide door middel van ultraviolette fluorescentie	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 12 van deze regeling
NEN-EN 14385	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van de totale emissie van As, Cd, Cr, CO, Cu, Mn, Ni, Pb, Sb, Ti en V	2004	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN-EN 14625	Luchtkwaliteit - Buitenlucht - Standaard methode voor het meten van de concentratie ozon door middel van ultraviolette fotometrische methode	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal en hoofdstuk 12 van deze regeling
NEN-EN 14626	Luchtkwaliteit - Buitenlucht - Standaard methode voor het meten van de concentratie koolstofmonoxide door middel van niet-dispersieve infraroodspectroscopie	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 12 van deze regeling
NEN-EN 14789	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van de volumeconcentratie van zuurstof (O ₂) - Referentiemethode - Paramagnetisme	2017	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN-EN 14790	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van de waterdamp in leidingen - Standaard referentiemethode	2017	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN 14791	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van de massaconcentratie aan zwaveldioxide - referentiemethode	2017	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN-EN 14792	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van massaconcentratie aan stikstofoxiden - referentiemethode: Chemiluminescentie	2017	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN-EN 14902	Luchtkwaliteit - Standaard methode voor de meting van Pb, Cd, As, and Ni in de PM ₁₀ fractie van zwevend stof	2005	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 12 van deze regeling
NEN-EN 14907	Luchtkwaliteit - Algemene gravimetrische referentiemethode voor de bepaling van de PM _{2,5} -massafractie van zwevende stof in de buitenlucht	2005	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 12 van deze regeling
NEN-EN 15001-1	Gasinfrastructuur - Gasinstallatieleidingen met bedrijfsdrukken groter dan 0,5 bar voor industriële en groter dan 5 bar voor industriële en niet-industriële gasinstallaties - Deel 1: Gedetailleerde functionele eisen voor ontwerp, materialen, constructie, inspectie en beproeving	2009	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 15058	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van de massaconcentratie van koolstofmonoxide (CO) - Referentiemethode: Niet-dispersieve infrarood spectrometrie	2017	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
NEN-EN 15204	Kwaliteit van water - Richtlijn voor het tellen van fytoplankton met behulp van omgekeerde microscopie (Utermöhl-techniek)	2006	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-EN 15259	Luchtkwaliteit - Meetmethode emissies van stationaire bronnen - Eisen voor meetvlakken en meetlokaties en voor doelstelling, meetplan en rapportage van de meting	2007	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN-EN 15549	Luchtkwaliteit - Standaardmethode voor het meten van de concentratie benzo[a]pyreen in buitenlucht	2008	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 12 van deze regeling
NEN-EN 15610	Railtoepassingen - Geluidemissie - Meting van de railruwheid gerelateerd aan generatie van ruis	2019	NNI (www.nen.nl)	Bijlage IVf bij deze regeling
NEN-EN 15841	Luchtkwaliteit - Buitenlucht - Bepaling van de atmosferische depositie van lood, nikkel, arseen en cadmium	2009	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 12 van deze regeling
NEN-EN 15853	Luchtkwaliteit - Standaardmethode voor de bepaling van de depositie van kwik	2010	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 12 van deze regeling
NEN-EN 15934	Slib, behandeld biologisch afval, bodem en afval - Berekening van het droge stofgehalte door de bepaling van de droogrest of het watergehalte	2012	NNI (www.nen.nl)	Bijlage XXXI bij deze regeling
NEN-EN 15980	Luchtkwaliteit - Bepaling van de depositie van benz[a]anthraceen, benzo[b]fluorantheen, benzo[j]fluorantheen, benzo[k]fluorantheen, benzo[a]pyreen, dibenz[a,h]anthraceen en indeno[1,2,3-cd]pyreen	2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 12 van deze regeling
NEN-EN 16179	Slib, behandeld bioafval en bodem - Richtlijn voor monstervoorbehandeling	2012	NNI (www.nen.nl)	Bijlage XXXI bij deze regeling
NEN-EN 16321-1	Terugwinning van benzinedamp tijdens het vullen van motorvoertuigen bij tankstations - Deel 1: Beproevingmethoden voor efficiënte goedkeuring van terugwinningssystemen van benzinedampen	2013	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN 16321-2	Terugwinning van benzinedamp tijdens het vullen van motorvoertuigen bij tankstations - Deel 2: Beproevingmethoden voor de controle van dampwinningssystemen bij tankstations	2013	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN 16693	Water – Bepaling van de organochloor pesticiden (OCP) in watermonsters met behulp van vaste fase extractie (SPE) met SPE-disks gecombineerd met gaschromatografie-massaspectrometrie (GC-MS)	2015	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 6 bij deze regeling
NEN-EN 50173-1	Information technology - Generic cabling systems - Part 1: General requirement	2018	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 5 van deze regeling

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
NEN-EN 50522	Aarding van hoogspanningsinstallaties van meer dan 1 kV wisselspanning	2010	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN-EN-IEC 60079-10-2	Explosieve atmosferen - Deel 10-2: Classificatie van gebieden - Explosieve stofatmosferen	2015	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-IEC 60942	Elektro-akoestiek - IJkbronnen voor geluid	2018	NNI (www.nen.nl)	Bijlage IVi bij deze regeling
NEN-EN-IEC 61260-1	Elektro-akoestiek - Octaafbanden gefractioneerde octaafbandfilters	2014	NNI (www.nen.nl)	Bijlagen IVh en IVi bij deze regeling
NEN-EN-IEC 61400-1	Windturbines - Deel 1: Ontwerp-eisen	2005	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-IEC 61400-2	Windturbines - Deel 2: Kleine windturbines	2014	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-IEC 61400-22	Generatorsystemen voor windturbines - Deel 22: Conformiteitsbeproeving en certificatie	2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-IEC 61672-1	Elektro-akoestiek - Geluidniveaumeters	2014	NNI (www.nen.nl)	Bijlagen IVh, IVi en XVIIIb bij deze regeling
NEN-EN-IEC 61936-1	Sterkstroominstallaties met meer dan 1 kV wisselspanning - Deel 1: Algemene bepalingen	2012 + C1: 2012, C11:2011, C12:2013, C13:2013 + A1: 2014	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN-EN-IEC 62305-1	Bliksembeveiliging - Deel 1: Algemene principes	2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-IEC 62305-2	Bliksembeveiliging - Deel 2: Risicomanagement	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-IEC 62305-4	Bliksembeveiliging - Deel 4: Elektrische en elektronische systemen in objecten	2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-ISO 2813	Verven en vernissen - Bepaling van de glans (spiegelende reflectie) van niet-metallieke verflagen onder 20 graden, 60 graden en 85 graden	2014	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-ISO 3095	Railtoepassingen - Akoestiek - Meting van geluid uitgestraald door railgebonden voertuigen	2013	NNI (www.nen.nl)	Bijlage IVf bij deze regeling
NEN-EN-ISO 3382-2	Akoestiek - Meting van de ruimte akoestische parameters - Deel 2: Nagalmtijd in gewone ruimtes	2008	NNI (www.nen.nl)	Bijlage IVh bij deze regeling
NEN-EN-ISO 5667-3	Water - Monsterneming - Deel 3: Conservering en behandeling van watermonsters	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 Bal
NEN-EN-ISO 5814	Water - Bepaling van het gehalte aan opgeloste zuurstof - Elektrochemische methode	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-EN-ISO 5815-1	Water – Bepaling van het biochemisch zuurstofverbruik na n dagen (BZVn) – Deel 1: Verdunning en enting onder toevoeging van allylthiourem	2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 6 bij deze regeling
NEN-EN-ISO 5815-2	Water – Bepaling van het biochemisch zuurstofverbruik na n dagen (BZVn) – Deel 2: Methode voor onverdunde monsters	2003	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 6 bij deze regeling

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
NEN-EN-ISO 6878	Water - Bepaling van fosfor - Ammoniummolybdaat spectrometrische methode	2004	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 6, 7 en 15 Bal
NEN-EN-ISO 7027-1	Water - Bepaling van troebelheid - Deel 1: Kwantitatieve methoden	2016	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-EN-ISO 7027-2	Waterkwaliteit - Bepaling van de mate van troebelheid - Deel 2: Semi-quantitatieve methoden for het testen van transparantie van wateren	2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-EN-ISO 7393-1	Water - Bepaling van het vrije chloorgehalte en het totale chloorgehalte - Deel 1: Titrimetrische methode met gebruik van N,N-diethyl-1,4-phenylenediamine	2000	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 15 Bal
NEN-EN-ISO 7393-2	Water - Bepaling van het vrije chloorgehalte en het totale chloorgehalte - Deel 2: Colorimetrische methode met gebruik van N,N-diethyl-1,4-phenylenediamine, voor routine controledoelinden	2000	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-ISO 7393-3	Water - Bepaling van het vrije chloorgehalte en het totale chloorgehalte - Deel 3: Jodometrische titratiemethode voor de bepaling van het totale chloorgehalte	2000	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-ISO 7888	Water - Bepaling van het elektrisch geleidingsvermogen	1994	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-EN-ISO 7899-1	Water - Detectie en telling van enterococci - Deel 1: Geminatiseerde methode (meest waarschijnlijke aantal) voor oppervlaktewater en afvalwater	1998 en correctie 2000	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 15 en 17 Bal en hoofdstuk 12 van deze regeling
NEN-EN-ISO 7899-2	Water - Detectie en telling van enterococci - Deel 2: Membraanfiltratiemethode	2000	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 15 en 17 Bal en hoofdstuk 12 van deze regeling
NEN-EN-ISO 8467	Water - Bepaling van de permanganaatindex	1995	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-EN-ISO 9308-1	Water - Telling van Escherichia coli en bacteriën van de coligroep - Deel 1: Methode met membraanfiltratie voor water met een lage achtergrondconcentratie aan bacteriën	2014	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-EN-ISO 9308-1	Water - Detectie en enumeratie van Escherichia coli en bacteriën van de coligroep - Deel 1: Methode met membraanfiltratie	2000	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 17 Bal
NEN-EN-ISO ISO 9308-3	Water - Detectie en telling van Escherichia coli en bacteriën van de coligroep in oppervlaktewater en afvalwater - Deel 3: Geminatiseerde methode (meest waarschijnlijke aantal) door enten in een vloeibaar medium	1999 en correctie 2000	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal en hoofdstuk 12 van deze regeling
NEN-EN-ISO 9377-2	Water - Bepaling van de minerale-olie-index - Deel 2: Methode met vloeistofextractie en gaschromatografie	2000	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 Bal

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
NEN-EN-ISO 9562	Water - Bepaling van adsorbeerbare organisch gebonden halogenen (AOX)	2004	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-ISO 9963-1	Water - Bepaling van de alkaliniteit - Deel 1: Bepaling van de totale en de samengestelde alkaliniteit	1996	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-EN-ISO 9963-2	Water - Bepaling van de alkaliniteit - Deel 2: Bepaling van de carbonaataalkaliniteit	1996	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-EN-ISO 10301	Water - Bepaling van zeer vluchtige gehalogeneerde koolwaterstoffen - Gaschromatografische methoden	1997	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 Bal
NEN-EN-ISO 10304-1	Water - Bepaling van opgeloste anionen met vloeistofionchromatografie - Deel 1: Bepaling van bromide, chloride, fluoride, nitraat, nitriet, fosfaat en sulfaat	2009	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 15 Bal
NEN-EN-ISO 10304-3	Water - Bepaling van opgeloste anionen met vloeistofionchromatografie - Deel 3: Bepaling van chromaat, jodide, sulfiet, thiocynaat en thiosulfaat	1997	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-ISO 10304-4	Water - Bepaling van opgeloste anionen met vloeistofionchromatografie - Deel 4: Bepaling van het gehalte aan chloraat, chloride en chloriet in water met een lichte verontreiniging	1999	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-EN-ISO 10523	Water - Bepaling van de pH	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 15 Bal
NEN-EN-ISO 11731	Water - Telling van Legionella	2017	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-EN-ISO 11732	Water - Bepaling van ammoniumstikstof - Methode voor doorstroomanalyse (CFA en FIA) en spectrometrische detectie	2005	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6, 7 en 15 Bal
NEN-EN-ISO 11885	Water - Bepaling van geselecteerde elementen met atomaire-emissiespectrometrie met inductief gekoppeld plasma (ICP-AES)	2009	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 Bal
NEN-EN-ISO 11969	Water - Bepaling van het arseengehalte - Methode met atomaire-absorptiespectrometrie (hydride-techniek)	1997	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-ISO 12354-3	Bouwakoestiek - Bepaling van akoestische performance van gebouwen vanuit de performance van elementen - Deel 3: Isolatie tegen geluid van buiten	2017	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 8 van deze regeling
NEN-EN-ISO 12846	Water - Bepaling van kwik - Methode met atomaire-absorptiespectrometrie met en zonder concentratie	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 Bal
NEN-EN-ISO 13395	Water - Bepaling van het stikstofgehalte in de vorm van nitriet en in de vorm van nitraat en de som van beide met doorstroomanalyse (CFA en FIA) en spectrometrische detectie	1997	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6, 7 en 15 Bal

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
NEN-EN-ISO 14001	Milieu-managementsystemen – Eisen met richtlijnen voor gebruik	2015	NNI (www.nen.nl)	Artikel 4.14aa van deze regeling
NEN-EN-ISO 14051	Milieu-managementsystemen – Kostentoe rekening van materiaalstromen – Algemeen raamwerk	2011	NNI (www.nen.nl)	Artikel 4.14aa van deze regeling
NEN-EN-ISO 14403-1	Water - Bepaling van het totale gehalte aan cyanide en het gehalte aan vrij cyanide met doorstroomanalyse (FIA en CFA) - Deel 1: Methode met doorstroominjectie analyse (FIA)	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-ISO 14403-2	Water – Bepaling van het totale gehalte aan cyanide en het gehalte aan vrij cyanide met doorstroomanalyse (FIA en CFA) – Deel 2: Methode met continu doorstroomanalyse (CFA)	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 6 bij deze regeling
NEN-EN-ISO 15061	Water - Bepaling van opgelost bromaat - Methode met vloeistofchromatografie van ionen	2001	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-EN-ISO 15587-1	Water - Ontsluiting voor de bepaling van geselecteerde elementen in water - Deel 1: Koningswater ontsluiting	2002	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4, 6 en 7 Bal
NEN-EN-ISO 15587-2	Water - Ontsluiting voor de bepaling van geselecteerde elementen in water - Deel 2: Ontsluiting met salpeterzuur	2002	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 Bal
NEN-EN-ISO 15680	Water - Gaschromatografische bepaling van een aantal monocyclische aromatische koolwaterstoffen, naftaleen en verscheidene gechlorideerde verbindingen met 'purge-and-trap' en thermische desorptie	2003	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6, 7 en 15 Bal
NEN-EN-ISO 15681-1	Water - Bepaling van het gehalte aan orthofosfaat en het totale gehalte aan fosfor met behulp van doorstroomanalyse (FIA en CFA) - Deel 1: Methode met een doorstroominjectiesysteem (FIA)	2005	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6, 7 en 15 Bal
NEN-EN-ISO 15681-2	Water - Bepaling van het gehalte aan orthofosfaat en het totale gehalte aan fosfor met behulp van doorstroomanalyse (FIA en CFA) - Deel 2: Methode met een continu doorstroomanalysesysteem (CFA)	2018	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6, 7 en 15 Bal
NEN-EN-ISO 15682	Water - Bepaling van het gehalte aan chloride met doorstroomanalyse (CFA en FIA) en fotometrische of potentiometrische detectie	2001	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-ISO 15913	Water – Bepaling van geselecteerde fenoxalkaanherbicide, inclusief bentazonen en hydroxybenzonitrillen met gaschromatografie en massaspectrometrie na vastefase-extractie en derivatisering	2003	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 6 bij deze regeling
NEN-EN-ISO 16000-2	Binnenlucht - Deel 2: Monster-ningsstrategie voor formaldehyde	2006	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 6 Bbl

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
NEN-EN-ISO 16266	Water - Detectie en telling van <i>Pseudomonas aeruginosa</i> - Methode met membraanfiltratie	2008	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-EN-ISO 16911-1	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van de stroomsnelheid en het debiet in afgaskanalen - Deel 1: Handmatige referentiemethode	2013	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-ISO 16911-2	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van de stroomsnelheid en het debiet in afgaskanalen - Deel 2: Geautomatiseerde meet-systemen	2013	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-ISO 17294-2	Water - Toepassing van massaspectrometrie met inductief gekoppeld plasma - Deel 2: Bepaling van geselecteerde elementen inclusief uranium isotopen	2016	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6, 7 en 15 Bal
NEN-EN-ISO 17852	Water - Bepaling van kwik - Methode met atomaire fluorescentiespectrometrie	2008	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 Bal
NEN-EN-ISO 17993	Water - Bepaling van 15 polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK) in water met HPLC met fluorescentiedetectie na vloeistof-vloeistof extractie	2004	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 Bal
NEN-EN-ISO 50001	Energiemanagementsystemen – Eisen met gebruiksrichtlijnen	2018	NNI (www.nen.nl)	Artikel 4.14aa van deze regeling
NEN-EN-ISO/IEC 17020	Conformiteitsbeoordeling - Eisen voor het functioneren van verschillende soorten instellingen die keuringen uitvoeren	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-ISO/IEC 17025	Algemene eisen voor de competentie van beproevings- en kalibratielaboratoria	2018	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 5, 15 en 17 Bal
NEN-EN-ISO/IEC 17065	Conformiteitsbeoordeling - Eisen voor certificatie-instellingen die certificaten toekennen aan producten, processen en diensten	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 5 en 17 Bal
NEN-ISO 1996	Akoestiek - Beschrijving beoordeling en meting van omgevingsgeluid - Deel 2: Bepaling van omgevingsgeluidniveaus	2017	NNI (www.nen.nl)	Bijlage IVf bij deze regeling
NEN-ISO 5663	Water - Bepaling van het gehalte aan Kjeldahl-stikstof - Methode na mineralisatie met seleen	1993	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 Bal
NEN-ISO 5664	Water - Bepaling van ammonium - Destillatie en titratie methode	2004	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-ISO 5813	Water - Bepaling van het gehalte aan opgeloste zuurstof - Iodometrische methode	1993	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-ISO 6059	Water - Bepaling van de som van calcium en magnesium - EDTA titrimetrische methode	2005	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-ISO 6461-2	Water - Detectie en telling van de sporen van sulfietreducerende anaerobe micro-organismen (clostridia) - Deel 2: Methode door middel van membraanfiltratie	1993	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
NEN-ISO 7027	Water - Bepaling van de troebelheid	1994	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-ISO 7150-1	Water - Bepaling van ammonium - Deel 1: Handmatige spectrometrische methode	2002	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-ISO 10849	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van de concentratie aan stikstofoxiden - Prestatiekenmerken van geautomatiseerde meetsystemen	1998	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN-ISO 11083	Water - Bepaling van chroom (VI) - Spectrometrische methode met 1,5-difenylnitrobenzide	2006	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-ISO 11338-1	Emissie van stationaire bronnen - Bepaling van de gas en deeltjesfase van polycyclische aromatische koolwaterstoffen - Deel 1: Monsterneming	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-ISO 11338-2	Emissie van stationaire bronnen - Bepaling van de gas en deeltjesfase van polycyclische aromatische koolwaterstoffen - Deel 2: Monsterbehandeling, reiniging en bepaling	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-ISO 15705	Water - Bepaling van het chemisch zuurstofverbruik (ST-COD) - Kleinschalige gesloten buis methode	2003	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 Bal
NEN-ISO 15713	Emissie van stationaire bronnen - Monsterneming en bepaling van het gasvormige fluoridegehalte	2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN-ISO 15923-1	Waterkwaliteit - Bepaling van de ionen met een discreet analysesysteem en spectrofotometrische detectie - Deel 1: Ammonium, chloride, nitraat, nitriet, orthofosfaat, silicaat en sulfaat	2013	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6, 7 en 15 Bal
NEN-ISO 16740	Werkplekatmosfeer - Bepaling van van het gehalte aan zwaar zwaar chroom in deeltjes in lucht - Methode door ion chromatografie en spectrofotometrische metingen met gebruik van difenylcarbazine	2005	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN-ISO 16772	Bodem - Bepaling van het gehalte aan kwik in koningswater bodemextracten met behulp van atomaire-absorptiespectrometrie met koude damp of atomaire fluorescentiespectrometrie met koude damp	2004	NNI (www.nen.nl)	Bijlage XXXI bij deze regeling
NEN-ISO 18073	Water - Bepaling van tetra- tot octa-gechloreerde dioxinen en furanen - Methode met isotoopverdunding-HRGC/HRMS	2004	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-ISO 22743	Water - Bepaling van sulfaat met een doorstroomanalysestelsel (CFA)	2006	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NPR 7600	Toepassing van brandbare koelmiddelen in koelinstallaties en warmtepompen	2020	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
NPR 7601	Toepassing van kooldioxide als koudemiddel in koelinstallaties en warmtepompen.	2020	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NPR-CEN/TR 16891	Railtoepassingen - Akoestiek - Meetmethode voor combinatie van ruwheid van de railkop, mate van spoorverval en overdrachtsfuncties	2016	NNI (www.nen.nl)	Bijlage IVf bij deze regeling
NPR-CEN/TS 13649	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van de massaconcentratie van individuele gasvormige organische componenten - Geactiveerde koolstof en vloeistofmethode	2014	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NTA 5755	Bodem - Landbodem - Strategie voor het uitvoeren van nader onderzoek - Onderzoek naar de aard en omvang van bodemverontreiniging	2010	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 5 Bal
NTA 8029	Bepaling en registratie van industriële fijnstofemissies	2012 + C1:2013	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 5 Bal
NTA 8790	Periodieke beoordeling betrouwbaarheid van constructieve veiligheid van bestaande bouwwerken	2023	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 5 van deze regeling
NTA 8800	Energieprestatie van gebouwen - Bepalingsmethode	2024 2025+C1:2026	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 3, 4 en 5 Bbl
NTA 9065	Luchtkwaliteit - Geurmetingen - Meten en rekenen geur	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 6 en 8 van deze regeling
NTA 9766	Veiligheidsaspecten van installaties voor monomestvergisting en vergistingsgasopwerking op boerderijschaal	2014	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NVN 11400-0	Windturbines - Deel 0: Voorschriften voor typecertificatie - Technische eisen	1999 + A1:2005	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
Overzicht Interventiewaarden	Overzicht Interventiewaarden voor incidentbestrijding: interventiewaarden, stofdocumenten en handleiding 2025	2025	RIVM ((https://rvs.rivm.nl/documenten/handleiding-stofdocumenten-interventiewaarden))	Hoofdstuk 8 van deze regeling
PGS 7	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 7, Vaste minerale anorganische meststoffen - Opslag - Richtlijn voor de veilige opslag van vaste minerale anorganische meststoffen	Versie 1.0, februari 2022	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Hoofdstukken 3 en 4 Bal en bijlage XVIII Bkl
PGS 8	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 8, Organische peroxiden - Opslag - Richtlijn voor het veilig opslaan van organische peroxiden	Versie 1.0, augustus 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en bijlage XVIII Bkl
PGS 9	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 9, Cryogene gassen - Opslag van 0,150 m ³ - 100 m ³ - Richtlijn voor de veilige opslag van cryogene gassen	Versie 1.0, augustus 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en bijlage XVIII Bkl
PGS 12	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 12, Ammoniak - Opslag en verlading - Richtlijn voor het veilig opslaan en verladen van ammoniak	Versie 1.0, augustus 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Bijlage XVIII Bkl

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
PGS 13	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 13, Ammoniak als koudemiddel in koelinstallaties en warmtepompen - Richtlijn voor veilig gebruik van ammoniak als koudemiddel in koelinstallaties en warmtepompen	Versie 1.0, september 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en bijlage XVIII Bkl
PGS 15	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 15, Opslag van verpakte gevaarlijke stoffen - Richtlijn voor opslag en tijdelijke opslag met betrekking tot brandveiligheid, arbeidsveiligheid en milieuveiligheid	Versie 1.0, augustus 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en bijlage XVIII Bkl
PGS 16	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 16, LPG: Afleverinstallaties, vulinstallaties en skid-installaties - Richtlijn voor het veilig opslaan en afleveren van LPG en het veilig vullen van gasflessen en ballonvaarttanks, ingebouwde reservoires en wisselreservoirs met vulinstallaties	Versie 1.0, augustus 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en bijlage XVIII Bkl
PGS 18	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 18, LPG: depots, butaan, propaan en hun mengsels	Versie 1.0, 2013	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Bijlage XVIII Bkl
PGS 19	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 19, Propaan - Opslag - Richtlijn voor de veilige opslag van propaan, propeen en butaan en mengsels daarvan	Versie 1.0, september 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en bijlage XVIII Bkl
PGS 22	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 22, Toepassing van propaan, Richtlijn voor de brandveilige, arbeidsveilige en milieuveilige toepassing van propaan	Versie 1.10, 2008	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Bijlage XVIII Bkl
PGS 25	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 25, Aardgas-afleverinstallaties voor motorvoertuigen - Richtlijn voor de arbeidsveilige, milieuveilige en brandveilige toepassing van installaties voor het afleveren van aardgas aan motorvoertuigen	Versie 1.0, augustus 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en bijlage XVIII Bkl
PGS 26	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 26, CNG en LNG - Richtlijn voor het veilig bedrijfsmatig stallen, onderhouden en repareren van motorvoertuigen	Versie 1.0, augustus 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en bijlage XVIII Bkl
PGS 28	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 28, Vloeibare brandstoffen in ondergrondse installaties en afvertoeestellen - Richtlijn voor het veilig opslaan en afleveren van vloeibare brandstoffen in/vanuit ondergrondse tanks en voor het veilig verwijderen van ondergrondse opslagtanks	Versie 1.0, augustus 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en bijlage XVIII Bkl
PGS 29	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 29, Brandbare vloeistoffen - Opslag - Richtlijn voor de veilige bovengrondse opslag van brandbare vloeistoffen in verticale cilindrische tanks	Versie 1.0, augustus 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Bijlage XVIII Bkl

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
PGS 30	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 30, Vloeibare brandstoffen in bovengrondse tank- en afleverinstallaties - Richtlijn voor het veilig vullen, opslaan, afleveren van vloeibare brandstoffen in en vanuit bovengrondse tanks en het verwijderen van bovengrondse opslag tanks	Versie 1.0, augustus 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en bijlage XVIII Bkl
PGS 31	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 31, Overige gevaarlijke vloeistoffen: opslag in ondergrondse en bovengrondse tankinstallaties	Versie 1.0, augustus 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en bijlage XVIII Bkl
PGS 32	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 32, Richtlijn voor de bovengrondse opslag van explosieven voor civiel gebruik	Versie 1.0, 2016	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Bijlage XVIII Bkl
PGS 33-1	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 33-1, Afleverinstallaties van vloeibaar aardgas (LNG) voor voertuigen en werktuigen - Richtlijn voor de veilige aflevering aan voertuigen en werktuigen	Versie 1.0, augustus 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en bijlage XVIII Bkl
PGS 33-2	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 33-2, Aardgas afleverinstallaties van vloeibaar aardgas (LNG) voor vaartuigen en drijvende werktuigen - Bunker van vaartuigen en drijvende werktuigen (shore to ship)	Versie 1.0, augustus 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en bijlage XVIII Bkl
PGS 35	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 35, Waterstofinstallaties voor het afleveren van waterstof aan voertuigen en werktuigen - Richtlijn voor de arbeidsveilige, milieuveilige en brandveilige toepassing van installaties voor het afleveren van waterstof aan voertuigen en werktuigen	Versie 1.0, augustus 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en bijlage XVIII Bkl
PreSRM	Preprocessor Standaard Rekenmethoden	Versie 1.702, 01-06-2017	TNO (www.presrm.nl)	Hoofdstukken 8 en 12 van deze regeling
Protocol voor meting van ammoniakemissie uit huisvestingssystemen in de veehouderij	Protocol voor meting van ammoniakemissie uit huisvestingssystemen in de veehouderij	Versie 2013a	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (www.rvo.nl)	Hoofdstuk 4 van deze regeling
Protocol voor meting van fijnstofemissie uit huisvestingssystemen in de veehouderij	Protocol voor meting van fijnstofemissie uit huisvestingssystemen in de veehouderij	2010	Wageningen UR Livestock Research (www.research.wur.nl)	Hoofdstuk 4 van deze regeling
Protocol voor meting van geuremissie uit huisvestingssystemen in de veehouderij	Protocol voor meting van geuremissie uit huisvestingssystemen in de veehouderij	2010	Wageningen UR Livestock Research (www.research.wur.nl)	Hoofdstuk 4 van deze regeling
Rekenmodel Vee-combistof	Rekenmodel Vee-combistof	Versie 2.0, 2021	IPLO (www.iplo.nl)	Hoofdstuk 4 van deze regeling
Rekentool Koelbehoefte NTA 8800	Rekentool Koelbehoefte NTA 8800	2025	RVO (www.rvo.nl)	Hoofdstuk 5 van deze regeling
Rekenvoorschrift omgevingsveiligheid	Rekenvoorschrift omgevingsveiligheid	Januari 2025	RIVM (www.rivm.nl)	Hoofdstukken 4, 8 en 12 van deze regeling

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
Richtlijn Boortechnieken en open ontgraving voor kabels en leidingen	Richtlijn Boortechnieken en open ontgraving voor kabels en leidingen	Juni 2019	Rijkswaterstaat (http://publicaties.mienm.nl)	Hoofdstuk 8 Bal en Hoofdstuk 7 van deze regeling
Richtlijn decontaminatie apparatuur ziekenhuisafval	Richtlijn decontaminatie apparatuur ziekenhuisafval	Staatscourant 2007, nr. 189, 01-10-2007	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.rijksoverheid.nl)	Bijlage II bij het Bal
Richtlijn drainagesystemen en controlesystemen grondwater voor stort- en opslagplaatsen	Richtlijn drainagesystemen en controlesystemen grondwater voor stort- en opslagplaatsen;	Februari 1993	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo.nl)	Hoofdstuk 9 van deze regeling
Richtlijn geohydrologische isolatie van bestaande stortplaatsen	Richtlijn geohydrologische isolatie van bestaande stortplaatsen	Juli 1997	Vereniging van Afvalverwerkers (www.iplo.nl)	Hoofdstuk 9 van deze regeling
Richtlijn onderafdichtingen voor stort- en opslagplaatsen	Richtlijn onderafdichtingen voor stort- en opslagplaatsen	Februari 1993	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo.nl)	Hoofdstuk 9 van deze regeling
Richtlijn voor dichte eindafwerking op afval- en reststofbergingen	Richtlijn voor dichte eindafwerking op afval- en reststofbergingen	Juli 1991	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo.nl)	Hoofdstuk 9 van deze regeling
Riooloverstorten deel 1: Knelpuntcriteria riooloverstorten	Riooloverstorten deel 1: Knelpuntcriteria riooloverstorten	Juni 2001	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.helpdeskwater.nl)	Bijlage XVIII Bkl
Riooloverstorten deel 2: Eenduidige basisinspanning	Riooloverstorten deel 2: Eenduidige basisinspanning	Juni 2001	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.helpdeskwater.nl)	Bijlage XVIII Bkl
Riooloverstorten deel 3: Model voor vergunningverlening riooloverstorten	Riooloverstorten deel 3: Model voor vergunningverlening riooloverstorten	Juni 2001	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.helpdeskwater.nl)	Bijlage XVIII Bkl
Riooloverstorten deel 4a: Nadere uitwerking monitoring riooloverstorten, spoor 1	Riooloverstorten deel 4a: Nadere uitwerking monitoring riooloverstorten, spoor 1	September 2002	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.helpdeskwater.nl)	Bijlage XVIII Bkl
Riooloverstorten deel 4b: Nadere uitwerking monitoring riooloverstorten, fase B	Riooloverstorten deel 4b: Nadere uitwerking monitoring riooloverstorten, fase B	April 2003	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.helpdeskwater.nl)	Bijlage XVIII Bkl
Risicotoolbox bodem	Risicotoolbox bodem	Versie 1.0.0	RIVM (www.risicotoolboxbodem.nl)	Hoofdstuk 8 van deze regeling
Safeti-NL	Safeti-NL	Versie 9.2, 2025	RIVM (www.rivm.nl)	Hoofdstukken 4, 7, 8, 9 en 12 van deze regeling
SBR Handreiking Hoogbouw	Handreiking Brandveiligheid in hoge gebouwen	2014	CROW (www.crow.nl)	Bbl
SIKB Protocol 6802	Protocol WBM-controle, Controle op water/bezinsel/micro-organismen in onder- of bovengrondse tanks	Versie 2.0, 15-02-2018	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstuk 4 Bal

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat ¹
Standaardrekenmethode luchtkwaliteit 1	Technische beschrijving van standaardrekenmethode 1 (SRM1) voor luchtkwaliteitsberekeningen, RIVM Briefrapport 2014-0127	01-08-2015	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.rivm.nl)	Hoofdstukken 8 en 12 van deze regeling
Standaardrekenmethode luchtkwaliteit 2	Technische beschrijving van standaardrekenmethode 2 (SRM2) voor luchtkwaliteitsberekeningen, RIVM Briefrapport 2014-0109	01-08-2015	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.rivm.nl)	Hoofdstukken 8 en 12 van deze regeling
Standaardrekenmethode luchtkwaliteit 3	Het nieuw nationaal model. Model voor de verspreiding van luchtverontreiniging uit bronnen over korte afstanden en het rapport aanvullende afspraken NNM	01-03-2002	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo.nl)	Hoofdstukken 6, 8 en 12 van deze regeling
Stappenplan beoordeling bestaande gebouwen met breedplaatvloeren	Stappenplan beoordeling bestaande gebouwen met breedplaatvloeren	01-11-2022 + erratum 09-01-2024	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (www.rijksoverheid.nl)	Hoofdstuk 5 van deze regeling
Stappenplan bepalen brandaandachtsgebieden	Stappenplan bepalen brandaandachtsgebieden	Februari 2020	RIVM (www.rivm.nl)	Hoofdstukken 4, 8 en 12 van deze regeling
Stappenplan bepalen explosieaandachtsgebieden	Stappenplan bepalen explosieaandachtsgebieden	Februari 2020	RIVM (www.rivm.nl)	Hoofdstukken 4, 8 en 12 van deze regeling
Stappenplan bepalen gifwolkaandachtsgebieden	Stappenplan bepalen gifwolkaandachtsgebieden	Juli 2025	RIVM (www.rivm.nl)	Hoofdstukken 4, 8 en 12 van deze regeling
Stowa-rapport voor natuurlijke watertypen	Referenties en maatlatten voor natuurlijke watertypen voor de Kaderrichtlijn Water 2015-2021, Stowa rapport 2012-31	2012	Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer (Stowa)	Hoofdstuk 2 Bkl
Technische Regeling Emissiemeetmethoden Railverkeer 2006	Technische Regeling Emissiemeetmethoden Railverkeer 2006	21 december 2006	CROW (www.rivm.nl)	Bijlage IVf bij deze regeling
Toelichting op toepassen van methoden voor meten en rekenen aan schietgeluid	TNO-rapport. TNO 2014 R10135 1.1. Toelichting op toepassen van methoden voor meten en rekenen aan schietgeluid	11-11-2015	TNO (www.rivm.nl)	Bijlagen XVIIIc en XVIII d bij deze regeling
V 1041	Leidraad voor den aanleg en een veilig bedrijf van elektrische sterkstroominstallaties in fabrieken en werkplaatsen (Fabrieksvoorschriften) - Deel II - Hooge spanning (bestaande bouw)	1942	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
Verspreidingsmodel V-Stacks vergunning	Verspreidingsmodel V-Stacks vergunning	2020	IPLO (www.iplo.nl)	Hoofdstukken 6 en 8 van deze regeling
Verwerking waterfractie gevaarlijke en niet-gevaarlijke afvalstoffen	Verwerking waterfractie gevaarlijke en niet-gevaarlijke afvalstoffen	April 2001	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.helpdeskwater.nl)	Bijlage XVIII Bkl
Voorschrift monitoring veiligheid andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk	Voorschrift monitoring veiligheid andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk	Versie 3, 2020	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo.nl)	Hoofdstuk 12 van deze regeling
Voorwaarden en Normen Nationale Hypotheekgarantie	Voorwaarden en Normen	2023-1	Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen (www.nhg.nl)	Hoofdstuk 5 Bkl

¹ Bal: Besluit activiteiten leefomgeving; Bbl: Besluit bouwwerken leefomgeving; Bkl: Besluit kwaliteit leefomgeving.

ARTIKEL II

Deze regeling treedt in werking met ingang van 29 mei 2026.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

's-Gravenhage,

*De Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening,
E. Boekholt-O'Sullivan*

Toelichting

1. Inhoud

Deze wijziging strekt ertoe om in de Omgevingsregeling (hierna: Or) nieuwe versies aan te wijzen van de Nederlandse Technische Afspraak (NTA) 8800, beoordelingsrichtlijn (BRL) 9500-U, BRL 9500-W en BRL 9501. Op 24 april 2024 is de Richtlijn (EU) 2024/1275 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de energieprestatie van gebouwen vastgesteld (EPBD IV). De richtlijn is op 8 mei 2024 gepubliceerd en de verplichtingen uit de richtlijn moeten uiterlijk op 29 mei 2026 in nationale regelgeving zijn omgezet. Op grond van artikel 4 van de richtlijn passen de lidstaten voor de berekening van de energieprestatie van gebouwen een methodiek toe overeenkomstig het gemeenschappelijk algemeen kader in bijlage I. Vanwege aanpassingen in bijlage I moeten nieuwe versies van de NTA en BRL-en worden aangestuurd in de Or. Deze wijzigingsregeling strekt tot gedeeltelijke implementatie van de EPBD IV. In paragraaf 6 van deze toelichting is een transponeringstabel opgenomen.

Daarnaast worden een aantal technische inhoudelijke verbeteringen doorgevoerd in de NTA 8800 en worden aanpassingen gedaan in de BRL-en die niet ingegeven zijn door de EPBD IV. Deze aanpassingen hebben tot doel om de kwaliteit van het energielabel en het functioneren van het kwaliteitsborgingsstelsel op basis van certificering en accreditatie te verbeteren. Zij hangen samen met het voornemen om publiekrechtelijk toezicht aan het kwaliteitsborgingsstelsel van energielabels toe te voegen.¹ Het energielabel speelt een belangrijke rol in het bevorderen van energiezuinige gebouwen en het behalen van de nationale en Europese klimaatdoelen.

1.1 Achtergrond NTA 8800, BRL 9500-U, BRL 9500-W en BRL 9501

NTA 8800 geeft termen, definities en de methode voor de bepaling van de energieprestatie van gebouwen. Op 1 januari 2021 is het nieuwe Stelsel Energieprestatie Gebouwen (hierna: Stelsel EPG) in werking getreden.² In de bouwregelgeving worden voor de bepaling van de energieprestatie de bepalingsmethode NTA 8800 en voor de kwaliteitsborging de beoordelingsrichtlijnen BRL 9500-U en BRL 9500-W aangewezen. De eisen aan de software die wordt gebruikt om de energieprestatie te berekenen zijn opgenomen in BRL 9501. In de BRL-en 9500-U en 9500-W zijn certificatieschema's beschreven. Deze worden gehanteerd door elke certificatie-instelling die daarvoor door de Raad voor Accreditatie is geaccrediteerd binnen het Stelsel EPG. Het betreft één beoordelingsrichtlijn voor utiliteitsgebouwen (BRL 9500-U) en één voor woningen en woongebouwen (BRL 9500-W). De software voor het berekenen van de energieprestatie van gebouwen wordt getoetst om te bezien of deze voldoende aansluit bij de formulestructuur in NTA 8800. De eisen voor softwareprogramma's zijn opgenomen in BRL 9501. De rekensoftware die voldoet aan de eisen van BRL 9501 wordt 'geattesteerde software' genoemd.

Het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) noemt NTA 8800 in afdeling 3.4 (duurzaamheid van bestaande bouw), in afdeling 4.4 (duurzaamheid van nieuwbouw) en in afdeling 5.2 (verbouw). De Or noemt NTA 8800 in de artikelen 5.31c en 5.50. De Or bevat ook verwijzingen naar de BRL-en, namelijk in de artikelen 5.11, 5.12, 5.13a, 5.13b en 7.21.

Deze wijzigingsregeling wijst nieuwe versies aan van NTA 8800 en BRL-en 9500-U, 9500-W en 9501. Deze nieuwe versies van NTA 8800 en de BRL-en zijn kosteloos te downloaden.³ Daarnaast heeft het Instituut voor Studie en Stimulering van Onderzoek (ISSO) opnameprotocollen gepubliceerd, die in BRL 9500-U en BRL 9500-W worden aangewezen om de Energieprestatie-adviseur (EP-adviseur) voor te schrijven welke opnamegegevens (en hoe) bij een energieprestatieberekening dienen te worden aangeleverd. Deze opnameprotocollen veranderen mee met wijzigingen in NTA 8800 en de BRL-en. Zij zijn niet aangewezen in wet- en regelgeving, maar worden voor de volledigheid wel in deze toelichting genoemd. Het totaaloverzicht van wijzigingen van de ISSO-opnameprotocollen is gratis, maar de geconsolideerde versie van deze opnameprotocollen niet.

1.2 Wijzigingen in NTA 8800

EPBD IV gerelateerde wijzigingen

¹ <https://www.internetconsultatie.nl/publiektoezichtenergielabels/b1>.

² Regeling van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 29 oktober 2020, nr. 2020-0000627317 tot wijziging van de Regeling energieprestatie gebouwen en enige andere regelingen in verband met de aanpassing van de methodiek voor het bepalen van de energieprestatie van gebouwen en de inlijking van energielabels (Stcrt. 2020, 5749).

³ Zie voor NTA 8800 de website van NEN en voor BRL-en de website van InstallQ.

De inhoudelijke wijzigingen die voortvloeien uit de verplichtingen van de EPBD IV hebben een beperkte invloed op de uitkomsten van de bepaling van de energieprestatie. Het gaat dan met name om drie onderwerpen:

1. Opslag;
2. Gebouwautomatiserings- en controlesystemen (GACS);
3. Nieuwe indicatoren die vanaf 29 mei 2026 op het energielabel moeten staan.

Ad 1

De EPBD IV verplicht om rekening te houden met de positieve invloed van elektriciteit- en warmteopslag (Bijlage I, onderdeel 5, onder e en f). Tot 2030 wordt dit pragmatisch ingevuld, omdat opslag niet past in de huidige indicator primair fossiel energiegebruik, omdat alle elektriciteit door eigen opwek afgetrokken mag worden van het energiegebruik. Om opslag toch positief te waarderen krijgen gebouwen die een bepaald vermogen aan opslag hebben een tot ca. 2% betere energieprestatie.

Ad 2

Systemen voor gebouwautomatisering en -controle en het vermogen daarvan om de energieprestatie te monitoren, te controleren en te optimaliseren moeten gewaardeerd worden in de bepaling van de energieprestatie (Bijlage I, onderdeel 4, onder k). Er is gekozen voor een beleidsneutrale implementatie waarbij de waardering van de gebouwautomatisering en -controlesystemen in de energieprestatiesystemen gelijk oploopt met de verplichting voor deze systemen. Voor gebouwen die op grond van het Bbl verplicht zijn per 1 januari 2026 om een systeem voor gebouwautomatisering en -controle te hebben wordt ervan uitgegaan dat de gebouwinstallaties 100% goed werken. Voor diezelfde gebouwen die niet aan hun wettelijke verplichting voldoen wordt een 5% slechtere energieprestatie berekend. Het percentage van de 5% is bepaald aan de hand van NEN-EN-ISO 52120-1 en het percentage dat voorheen al gewaardeerd werd in de NTA 8800.

Ad 3

Daarnaast moet de bepalingsmethode ervoor zorgen dat nieuwe indicatoren en aanbevelingen op het energielabel kunnen komen. Het energielabel moet onder meer het berekende jaarlijkse finale energiegebruik⁴ en operationele broeikasgasemissies⁵ bevatten. Hiervoor worden de nodige aanpassingen doorgevoerd om de gegevens te verkrijgen en de berekeningen te maken.

Overige wijzigingen bepalingsmethode

De overige wijzigingen in de bepalingsmethode zijn beperkt gebleven tot:

- noodzakelijke wijzigingen die belangrijke misstanden in de markt oplossen, waarvan de impact op het stelsel beperkt is en waarvoor geen uitbreiding van de opnames door de energieprestatie-adviseur nodig is;
- wijzigingen die de NTA 8800 en/of de opnames versimpelen en waarvan de verder impact op het stelsel beperkt blijft;
- aanpassing van de Zeer Lage Temperatuur bronnetten zodat deze goed gewaardeerd kunnen worden in de bepalingsmethode.

De belangrijkste wijzigingen zijn:

- de vereenvoudigingen bij de opname van zonnepanelen op een plat dak en de beoordeling van beschaduwings door dakranden;
- aanpassingen van forfaitaire warmtegeleidingscoëfficiënten voor riet en biobased isolatiematerialen;
- het goed kunnen waarderen van permanente zonwering;
- aanpassing van de tabel interne warmtecapaciteit;
- correctie van enkele tekstfouten en verwijzingen in bijlage AA. De bijbehorende rekentool (bijlage AA, versie 2025.04) op de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (hierna: RVO) was hierop al aangepast en blijft gewoon geldig. In artikel 5.50, tweede lid, van de Or was de rekentool van RVO met ingang van 1 juli 2025 direct van toepassing verklaard vanwege een fout in de bepalingsmethode in bijlage AA.⁶ Destijds was al aangekondigd dat deze wijziging na aanpassing van de nieuwe versie van de NTA 8800 zou worden teruggedraaid. Nu deze fout in bijlage AA is hersteld, is de rekentool weer op de NTA 8800 gebaseerd.

⁴ Finaal energiegebruik is het energiegebruik per energiedrager zoals bijvoorbeeld elektriciteit en aardgas voor de gebouwgebonden technische bouwsystemen zoals bijvoorbeeld verwarming, koeling, ventilatie en warm tapwater. Hierin zijn de verliezen die gemaakt worden voor het produceren, transporteren en opslaan van die energie niet meegenomen.

⁵ Operationele broeikasgasemissies zijn de broeikasgasemissies die samenhangen met het energiegebruik van technische bouwsystemen tijdens de exploitatie van het gebouw.

⁶ Stcr. 2025, 20900.

1.3 Wijzigingen in BRL-en 9500-U, 9500-W en BRL 9501

EPBD IV gerelateerde wijzigingen

De BRL-en 9500-U en W zijn aangepast op de nieuwe verplichting op grond van artikel 20, eerste lid, laatste zin, van de EPBD IV, dat op verzoek een papieren exemplaar van het energielabel ter beschikking wordt gesteld.

Overige wijzigingen beoordelingsrichtlijnen

De belangrijkste wijzigingen in de BRL-en 9500-U en 9500-W geven invulling aan de toezegging in de Kamerbrief van 14 maart 2024.⁷ Die brief bevat informatie over het introduceren van publiek toezicht in het stelsel van kwaliteitsborging van energielabels. Aangegeven is dat, tot aan het operationeel zijn van de publieke toezichthouder, er verschillende acties ondernomen zullen worden om fraude en foutieve energielabels tegen te gaan. Een van die acties is het verzoek aan de schemabeheerder, InstallQ, om een aantal noodzakelijke verbeteringen in het schema (BRL 9500) door te voeren. Deze verbeteringen zijn doorgevoerd en de nieuwe versies van de BRL-en worden met deze wijzigingsregeling aangewezen.

Het gaat dan om:

- het verbeteren van de klachten- en geschillenprocedure over energieprestatie-rapporten zodat deze open staat en laagdrempelig is voor onder andere (nieuwe) gebouweigenaren, huurders, het bevoegd gezag en toezichthoudende organisaties, waarbij ook energielabels ouder dan één jaar die het gevolg zijn van een kritieke afwijking in de energieprestatieberekening opnieuw opgenomen en geregistreerd moeten worden, zoals beschreven in hoofdstuk 7.4 van beide documenten;
- een onderbouwing in het kwaliteitshandboek van de certificaathouder hoe de onafhankelijkheid van de adviseur geborgd wordt door o.a. inzicht te geven in de eventuele verbondenheid met andere rechtspersonen;
- het stellen van aanvullende eisen bij het overstappen van een certificaathouder naar een andere certificerende instelling. De nieuwe certificatie-instelling moet bij de bestaande certificatie-instelling informeren naar het verleden van de certificaathouder en de voor de certificaathouder werkende energieprestatie-adviseurs. Alle kritieke afwijkingen en geregistreerde klachten uit de periode voor overstappen moeten zijn opgelost, voordat een certificaathouder kan overstappen naar een andere certificatie-instelling.

Overige wijzigingen:

- Het aanscherpen van het intrekken van het bewijs van vakbekwaamheid van de energieprestatie-adviseur. Hierbij wordt ook een systeem van gele vlaggen geïntroduceerd voor de adviseur bij een waarschuwing van de certificatie-instelling. Bij een tweede gele vlag kan het bewijs van vakbekwaamheid worden ingetrokken nadat de EP-adviseur in de gelegenheid is gesteld binnen zes weken op het voornemen tot intrekking te reageren. Een gele vlag wordt alleen geregistreerd in het geval van aperte fouten of afwijkingen.
- Het verkleinen van de toegestane foutmarges voor gebruiksoppervlak en totale verliesoppervlak waardoor het benutten van de toegelaten marges om een betere labelklasse te behalen wordt beperkt. Voor gebruiksoppervlakte (Ag) wordt de maximaal toegestane foutmarge de grootste van de volgende twee waarden: 3% van Ag (was 5%) of 2 m². Het totale verliesoppervlak (Als) bedraagt maximaal de grootste van de volgende twee waarden: 5% van Als (was 10%) of 3,5 m².

De BRL 9501 voor de attestering van de software wordt redactioneel aangepast met de juiste verwijzingen naar NTA 8800 en BRL-en 9500-U en 9500-W. Daarnaast worden extra rekentesten toegevoegd, waaraan de software moet voldoen, opdat de kwaliteit verder verbeterd wordt.

Tot slot worden de BRL-en 9500-U, 9500-W en 9501 aangepast op het aanwijzen van de juiste versies van de NTA 8800 en de ISSO Opnameprotocollen 75.1 en 82.1 en de ISSO 54.

2. Gevolgen

2.1 Gevolgen voor energieprestatieadviseurs

De EP-adviseurs zullen naar aanleiding van deze wijzigingen in de bepalingmethode amper meer tijd kwijt zijn met de opname van een gebouw en de berekening van de energieprestatie. Doordat er een aantal vereenvoudigingen en verduidelijkingen zijn doorgevoerd, kan de opnametijd en/of rekentijd zelfs iets lager zijn. Voor de verplichtingen vanuit de EPBD IV kan de opnametijd iets meer worden.

⁷ Kamerstukken II 2023/24, 30 196, nr. 824, p. 4.

De wijzigingen in de BRL-en zullen beperkt leiden tot een lastenverzwaring. Alhoewel klachten door meerdere partijen ingediend kunnen worden, houdt het niet in dat er direct meer klachten ingediend gaan worden. Wel is het mogelijk dat, nu huurders ook direct klachten mogen indienen over hun energielabel zonder tussenkomst van de huurcommissie, dit kan leiden tot een beperkte toename van direct ingediende klachten bij de certificaathouders. De wijziging dat bij een niet-kritieke afwijking in de energieprestatieberekening die wel leidt tot een ander energielabel, de certificaathouder zorg dient te dragen voor het kosteloos opstellen en vervangen van het energieprestatierapport, zou mogelijk kunnen leiden tot een toename van de kosten.

Door beide wijzigingen wordt een toename van het aantal klachten namens huurders verwacht die in het gemiddelde scenario wordt ingeschat op 25%. De kosten voor de vervanging van een energielabel wordt ingeschat op € 82,50. Uitgaande van 275.353 opnieuw afgeven energielabels voor huurwoningen per jaar en uitgaande van 0,5% klachten resulteert dit in extra kosten voor de certificaathouders van € 28.395,- per jaar.

Dat klachten tot drie jaar na registratie ingediend kunnen worden sluit aan bij het consumentenrecht en kan niet beschouwd worden als een verzwaring van de administratieve lasten. Wel zal de certificaathouder zijn administratie zodanig moeten inrichten dat klachten van het bevoegd gezag of toezichthouder en intrekking van meerdere energieprestatierapporten tot 10 jaar na registratie van het energieprestatierapport nog behandeld kunnen worden. Sowieso had de certificaathouder al de verplichting om het projectdossier en het computerdatabestand waarmee het energieprestatierapport tot stand is gekomen tot minimaal 15 jaar na afronding van de opdracht te bewaren, dus dit leidt niet tot een verzwaring van administratieve lasten.

De EP-adviseurs zullen tijdig worden geattendeerd op de inhoudelijke wijzigingen, zodat zij zich deze eigen kunnen maken voor de inwerkingtreding van NTA 8800:2025+C1:2026 en de nieuwe versies van BRL-en 9500-U en 9500-W.

InstallQ is de schemabeheerder van de door de Or aangewezen BRL-en 9500-W en 9500-U. Deze BRL-en geven InstallQ de mogelijkheid om de EP-adviseur die werkzaam is bij of voor een gecertificeerd bedrijf, te verplichten tot na- en bijscholing. Tot 2023 werd dit de 'opfriscursus' genoemd. Voldoen aan deze verplichting is een voorwaarde voor het behouden van het bewijs van vakbekwaamheid van EP-adviseurs. Deze bijscholing wordt niet voorgeschreven door deze wijzigingsregeling, maar als voorwaarde gesteld door InstallQ. BRL 9500 biedt deze ruimte aan InstallQ. De bijscholing gaat in op gemaakte fouten, de veel gestelde vragen die zijn binnengekomen via het Kenniscentrum Energieprestatie Gebouwde Omgeving (KEGO)⁸ en de wijzigingen van NTA 8800, BRL-en 9500-W en 9500-U en de ISSO-opnameprotocollen. De wijzigingen vormen dus een onderdeel van de bijscholing. Deze bijscholing, met daarin alvast de belangrijkste voorgenomen wijzigingen, is in januari 2026 gestart. Om na eind mei 2026 nog opnamen en registraties uit te voeren moet de na- en bijscholing gevolgd zijn.

Het belangrijkste doel van de bijscholing is de kwaliteit van de bepaling van de energieprestatie op een hoog niveau te houden. Zeker gezien het toenemende economisch belang van het energielabel is dit zeer belangrijk. De bijscholing van twee dagdelen bestaat uit minimaal 7 scholingsuren inclusief toets en nabespreking en wordt verzorgd door opleiders die door InstallQ zijn geaccrediteerd. Opleiders hebben de mogelijkheid om de bijscholing online aan te bieden; dit zal duidelijk worden gecommuniceerd. Daarbij is wel in de accreditatie van de opleiders meegenomen dat opleiders die online cursussen aanbieden moeten garanderen dat de deelnemers die online - op afstand - de bijscholing volgen, ook duidelijk zichtbaar aanwezig zijn voor de docent. In de bijscholing voor EP-adviseurs wordt onder andere aandacht besteed aan de nieuwe indicatoren die worden ingevoerd, de waardering van opslag en gebouwautomatiserings- en controlesystemen (GACS) vanuit de EPBD IV, de verdere vereenvoudigingen en verbeteringen. Daarnaast zal er aandacht geschonken worden aan veelgemaakte fouten en de binnengekomen vragen bij KEGO. Tevens zal aandacht besteed worden aan innovatieve technieken voor de opname van de energieprestatie.

De belangrijkste wijzigingen vanuit de BRL-en 9500 over de klachtenprocedure en de maatregelen gericht op slecht presterende adviseurs zullen tenslotte ook besproken worden.

De tijdsinvestering van deze cursus voor de adviseurs wordt geschat op acht uur, waarvan naar schatting vier uur wordt besteed aan kennis over de wijzigingen die voortvloeien uit deze wijzigingsregeling. Naar schatting liggen de kosten voor bijscholing rond de €425,-.⁹ Het uurtarief van EP-adviseurs is volgens het SIRA-rapport Lastenmeting wijziging EP-methode en inijking energielabels uit 2019 € 54,-. Dit is ook

⁸ Stichting KEGO is in 2020 opgericht door AvEPA, FedEC, InstallQ en ISSO en heeft als taak het beheer en de uitvoering van het energieprestatie-adviesplatform te borgen en te verzorgen.

⁹ De kosten voor de bijscholing zijn nog niet bekend. De inschatting is dat door de stijgende kosten dit boven het niveau van verleden jaar (€400,-) ligt.

conform het interne uurtarief uit het Handboek meting regeldrukkosten 2023 voor hoogopgeleide medewerkers. Uitgaande van circa 3.000 EP-adviseurs geven de wijzigingen een eenmalige administratieve last voor de EP-energieadviseurs van: $3.000 \times (0,5 * \text{€} 425,- + 4 * \text{€} 54,-) = \text{€} 1.285.500,-$.

2.2 Gevolgen voor de softwareleveranciers

Er zijn op dit moment vier softwareleveranciers actief in deze branche met mogelijk nog één nieuwe toetredster. Om te blijven voldoen aan de kwaliteitseisen uit de BRL 9501 moeten deze leveranciers de softwarepakketten opnieuw attesteren. De lasteneffecten hiervoor zijn als volgt:

- Testen
Het testen van de software is standaard onderdeel van software(door)ontwikkeling. Bij iedere wijziging die wordt doorgevoerd en bij een nieuwe versie die aan de markt wordt opgeleverd, moeten 'Energie Diagnose Referentie' - testen (hierna EDR-testen) worden uitgevoerd en de resultaten worden doorgegeven aan de certificerende instelling. De nieuwe software releases behelzen niet alleen het doorvoeren van de wijzigingen, maar ook verbeterpunten als gevolg van reacties van gebruikers en reparatie van mogelijke fouten. Om die reden worden ter controle bij iedere release de EDR-testen doorlopen teneinde te bewaken dat er geen andere rekenresultaten bij gelijk gebleven invoer ontstaan dan bij de eerdere release.
- Attestering
Vanwege het feit dat het nieuwe wijzigingsblad bij BRL 9501, door inhoudelijke wijzigingen in de NTA 8800 en daarmee de hieraan gelieerde rekensoftware, ook inhoudelijke wijzigingen bevat, moet men de software laten her-attesteren, waarbij de certificerende instelling de software komt toetsen. Voor de kosten wordt onderscheid gemaakt tussen initiële attestering en her-attestering. Afhankelijk van het aantal testen zijn volgens opgave van de certificeerder de eenmalige kosten voor de initiële attestering van de software (toetreding tot de markt) ca. € 3.500,- excl. btw, en voor de her-attestering €2.500,- excl. btw. Voor alle tussentijdse releases betaalt men niets.
- Wijzigingen aanbrengen in software
De wijzigingen moeten verwerkt worden in de rekenkern van de software en doorgevoerd worden in de gebruikersinterface. Daarnaast moeten de nodige overleggen gevoerd worden, testen uitgevoerd worden waarvan de resultaten worden geanalyseerd. Uiteindelijk moet de software geattesteerd worden en een goede aansluiting met de database voor de energieprestatie (EP-Online) gerealiseerd worden.

Op basis van ingeschatte uren en een intern uurtarief voor hoogopgeleide medewerkers en leidinggevenden conform het Handboek meting regeldrukkosten 2023 zullen de ingeschatte kosten per softwareleverancier rond de € 75.000,- liggen.

2.3 Gevolgen voor gebouwigenaren

Voor sommige gebouwigenaren kunnen in specifieke situaties marginale effecten (enkele procenten, uitzonderingen daargelaten) voorkomen vanwege de wijziging van de energieprestatie van het gebouw ten opzichte van NTA 8800:2024. De wijziging van de uitkomst van de bepalingmethode kan bijvoorbeeld invloed hebben op de maatregelen die de gebouwigenaar moet nemen om te voldoen aan de geldende eisen. In afstemming met NEN, de Projectgroep Energieprestatie Gebouwen¹⁰ en de Programmaraad stelsel energieprestatie gebouwen¹¹ is een vaste procedure afgesproken over wanneer een wijziging mag worden doorgevoerd. Deze procedure houdt in dat allereerst op basis van doorrekeningen - waarmee de wijzigingen worden vergeleken met de oorspronkelijke situatie op basis van de voorgaande dan geldende versie van NTA 8800 - de effecten voor het Stelsel energieprestatie gebouwen (EPG) in kaart worden gebracht. Vervolgens worden vanuit de RVO de rekenresultaten bestudeerd en wordt een advies aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) verstrekt. Indien de analyse en het advies van RVO uitwijzen dat de effecten gemiddeld gezien marginaal zijn en onder andere niet zouden moeten leiden tot herziening van de BENG-eisen, de energielabelklassengrenzen of de eis ter beperking van het risico van oververhitting (TOjuli) en verder geen onoverkomelijke problemen geven bij de rekensoftware en opnameprotocollen, worden de aanpassingen doorgevoerd. Indien de effecten van de wijzigingen gemiddeld gezien substantieel zijn, wordt aan de hand van de noodzaak van de wijzigingen (bijvoorbeeld herstel van fouten of een beleidsmatige noodzaak) bekeken of en zo ja, welke wijzigingen direct kunnen worden doorgevoerd en welke op een later tijdstip worden doorgevoerd. Deze procedure is ook voor de wijzigingen in het kader van NTA 8800:2025+C1:2026 gevolgd, waarbij is vastgesteld dat de effecten gemiddeld gezien marginaal zijn en kunnen worden doorgevoerd.

¹⁰ Zie <https://www.gebouwenergieprestatie.nl/partners>.

¹¹ Zie <https://www.gebouwenergieprestatie.nl/25-2/>.

De beperking van de opnametijd door vereenvoudigingen en het beperken van administratieve lasten is moeilijk te kwantificeren omdat het niet op alle gebouwen van toepassing is maar op specifieke situaties. Zoals al benoemd bij de gevolgen voor de energieprestatieadviseurs zullen de wijzigingen in de bepalingsmethode gemiddeld genomen amper leiden tot extra opnametijd voor de bepaling van de energieprestatie. De verplichting om systemen voor gebouwautomatisering- en controle te waarderen in de energieprestatie sluit aan bij de verplichting per 1 januari 2026 om een systeem voor gebouwautomatisering en -controle te hebben (artikel 3.145 Bbl). De gebouweigenaar dient aan te geven of het gebouwautomatiserings- en controlesysteem wel of niet voldoet aan de wettelijke eisen. De energieprestatieadviseur neemt dit over in de bepaling van de energieprestatie.

Door wijzigingen in de EPBD moet nu in meer gevallen een energielabel beschikbaar zijn:

- Geldig energielabel bij verlening van de huurovereenkomst;
- Energielabel bij ingrijpende renovatie;
- Monumenten niet langer uitgesloten van de energielabelplicht.

De inschatting is dat er hierdoor 3% meer energielabels voor woningbouw worden afgegeven en 7,2% voor utiliteitsbouw. Voor woningbouw gaat het dan om 17.435 extra energielabels van gemiddeld € 200,- is € 3.487.000,-. Voor utiliteitsbouw gaat het dan om 1.917 extra energielabels van gemiddeld € 800,- is € 1.533.600,-.

3 Advies en consultatie

3.1 JTC

De wijzigingen in de NTA 8800 en de BRL-en zijn in detail afgestemd in de Projectgroep Energieprestatie Gebouwen en in de Programmaraad Stelsel Energieprestatie Gebouwen waar de relevante stakeholders betrokken zijn. De wijzigingen in de BRL-en zijn afgestemd in de technische commissie van InstallQ en vastgesteld op 9 oktober 2025 door het Centraal College van Deskundigen van InstallQ.

De wijzigingen zijn in twee ronden voorgelegd aan de Juridisch-Technische Commissie (JTC). Op 13 maart 2025 zijn de wijzigingen die voortvloeien uit de EPBD IV ter informatie voorgelegd. In de JTC zijn de vragen beantwoord die met name gericht waren op verduidelijking en aanvullende informatie. Op 22 mei 2025 zijn de overige wijzigingen schriftelijk voorgelegd.

3.2 Adviescollege Toetsing Regeldruk

De conceptregeling is voorgelegd aan het Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR). ATR heeft op 11 juli 2025 haar advies in dezen uitgebracht. Het eindoordeel is om de regeling niet vast te stellen.

De hoofdpunten van ATR, en de reactie hierop, zijn hieronder weergegeven:

Het college adviseert nut en noodzaak van de wijzigingen in de NTA 8800 en de bijbehorende BRL-en (die niet volgen uit de EPBD IV) inhoudelijk te onderbouwen in de toelichting.

Nut en noodzaak van de niet EPBD-wijzigingen in de NTA8800 zijn beschreven bij overige wijzigingen bepalingsmethode in deze toelichting. De wijzigingen in de BRL-en 9500-U en 9500-W zijn bedoeld om de kwaliteit van het energielabel te verbeteren. Door deze maatregelen worden belangrijke stappen gezet ten behoeve van de betrouwbaarheid en de nauwkeurigheid van het energielabel, bewaakt door een gedegen kwaliteitsborgingsysteem. Dit is conform de Kamerbrief van 14 maart 2024.¹² Het verkleinen van toegestane foutmarges voor gebruiksoppervlak en totale verliesoppervlak is doorgevoerd naar aanleiding van een onderzoek van het Financieel Dagblad.¹³ Dit onderzoek geeft een aanwijzing dat sommige energieadviseurs de toegelaten marges benutten om een betere labelklasse te behalen. Dit is niet de bedoeling en onwenselijk.

Het college adviseert een transponeringstabel op te nemen in de toelichting zodat duidelijk is bij welke bepalingen lidstaatopties aanwezig zijn, hoe Nederland invulling geeft aan deze opties en daarmee duidelijk te maken of Nederland de EPBD-IV lastenluwe implementeert

De transponeringstabel is alsnog toegevoegd.

Het college adviseert gebruik te maken van lidstaatopties die leiden tot minder regeldruk en geen gebruik te maken van lidstaatopties die leiden tot meer regeldruk.

¹² Kamerstukken II 2023/24, 30 196, nr. 824, p. 4.

¹³ FD Webspecials 'Hoe labelaars je met trucs aan een lucratiever energielabel helpen' door Jasper Been, Nika Buijs, <https://specials.fd.nl/hoelabelaars-je-met-trucs-aan-een-lucratiever-energielabel-helpen>.

Een zuivere implementatie van de EPBD-richtlijn is het uitgangspunt geweest bij de aanpassingen van de NTA 8800 en de BRL-en.

Het college adviseert duidelijk te maken op welke wijze belanghebbende partijen in de voorfase van het voorstel zijn betrokken, in hoeverre daarbij knelpunten door de praktijk zijn benoemd en hoe het voorstel deze oplost.

Belanghebbende partijen zijn in de ontwikkeling van de bepalingmethode en de beoordelingsrichtlijnen betrokken zoals aangegeven in paragraaf 3.1. Aangezien de wijzigingen van de BRL-en 9500-U en 9500-W gelijktijdig schriftelijk zijn voorgelegd aan de JTC en voor internetconsultatie zijn aangeboden, zijn de opmerkingen van de JTC niet meer verwerkt in het voorstel zoals dat in internetconsultatie is voorgelegd.

Het college adviseert de regeldrukanalyse compleet te maken en daarbij opvolging te geven aan de bovengenoemde aandachtspunten.

Gezien de reacties vanuit de JTC, vanuit de internetconsultatie en de VNG in het kader van de Code interbestuurlijke verhoudingen is de verplichting inzake de onafhankelijkheid van energieprestatieadviseurs omgezet naar een onderbouwing in het kwaliteitshandboek van de certificaathouder hoe de onafhankelijkheid van de adviseur geborgd wordt. Met het omzetten van de verplichting inzake de onafhankelijkheid van de energieprestatieadviseurs worden de gevolgen voor de regeldruk zeer beperkt.

De voorgenomen verplichting voor de verplichte beroepsaansprakelijkheidsverzekering is vervallen. Hiermee vervallen deze regeldrukkosten.

Het college vraagt om een verduidelijking in de regeldrukanalyse bij de informatieplicht van certificatie-instellingen bij overstappen van certificaathouders en het verkleinen van de foutmarges voor gebruiksooppervlak en verliesoppervlak.

Overstappen van certificatie-instelling is ongebruikelijk in de energieprestatiesector. Naar inschatting gebeurt dit (minder dan) vijf keer per jaar per certificatie-instelling. Dat het niet vaak voorkomt maakt het niet minder belangrijk, maar zorgt wel voor een gering effect op de regeldruk. Wat betreft het verkleinen van de foutmarges voor gebruiksooppervlak en verliesoppervlak is de verwachting dat dit geen effect heeft op de regeldruk. De foutmarges zijn aangescherpt omdat uit onderzoek van het Financieel Dagblad naar voren is gekomen dat de toegestane marges gebruikt werden voor sjoemelen met labels. Dit geeft aan dat de marges te ruim waren. In overleg met sectorpartijen zijn de marges aangescherpt op een manier die haalbaar werd geacht binnen de huidige werkwijze van energieprestatieadviseurs.

3.3 Internetconsultatie

Een concept van deze regeling is in openbare internetconsultatie geweest van 4 juni 2025 tot en met 2 juli 2025. Op de internetconsultatie zijn vierentwintig openbare en acht niet openbare reacties binnengekomen. Hiervan zijn er 29 afkomstig van unieke indieners. Het betreft zeven reacties van branches, drie reacties van advies- en ingenieursbureaus, drie reacties van woningcorporaties, 13 reacties van bedrijven en drie anonieme reacties die niet te herleiden zijn naar de achtergrond van de indiener. De reacties waren in sommige gevallen zeer uitgebreid en in detail op met name BRL 9500-U en BRL 9500-W en op de ISSO Opnameprotocollen.

De 22 reacties op BRL 9500-U en BRL 9500-W zijn doorgestuurd aan InstallQ, de beheerder van deze beoordelingsrichtlijnen. De binnengekomen technisch-inhoudelijke reacties op BRL 9500-W en BRL 9500-U zijn besproken in de Technische Commissie (TC) 9500 op 28 augustus 2025 in samenhang met de binnengekomen commentaren vanuit de kritiekronde van InstallQ. De reactie van de TC is, inclusief voorstellen voor aanpassingen, opgenomen in een kritiekverwerkingsdocument, en verwerkt in aangepaste concepten van BRL 9500-W en BRL 9500-U. Door de aanwezigheid in de TC 9500 van vertegenwoordigers vanuit ISSO en softwareleveranciers worden mogelijke wijzigingen die de opnameprotocollen en/of software raken in samenhang beoordeeld. De aangepaste conceptversies met het kritiekverwerkingsdocument zijn naar het Centraal College van Deskundigen (CCvD) gestuurd voor vaststelling. Na deze besluitvorming in het CCvD heeft de terugkoppeling naar de indieners plaatsgevonden door InstallQ.

De inbreng op de BRL 9500-U en BRL 9500-W was voornamelijk gericht op het opnemen van aanvullende eisen om de onafhankelijkheid van energieprestatieadviseurs te borgen. Deze verplichting heeft volgens de indieners grote gevolgen voor certificaathouders. Deze verplichting is op basis van de binnengekomen kritiek omgezet naar een onderbouwing in het kwaliteitshandboek van de certificaathouder hoe de onafhankelijkheid van de adviseur geborgd wordt door o.a. inzicht te geven in de eventuele verbondenheid met andere rechtspersonen. Daarmee wordt nog steeds invulling gegeven aan de toezegging in de Kamerbrief van 14 maart 2024, maar blijft de impact voor de energieprestatieadviseurs beperkt. Verder is er kritiek geuit op de voorgenomen verplichte beroepsaansprakelijkheidsverzekering en de consequenties daarvoor voor de certificaathouder. Gezien de twijfels over nut en noodzaak van deze verplichting is besloten om deze niet door te voeren.

Ten aanzien van de introductie van de gele vlaggen en het intrekken van het bewijs van vakbekwaamheid bestond brede zorg over proportionaliteit en rechtszekerheid. InstallQ heeft de bepalingen verduidelijkt, aangescherpt op “aperte fouten of afwijkingen” en hoor- en wederhoor expliciet geborgd. Een gele vlag wordt alleen geregistreerd in het geval van aperte fouten of afwijkingen. Bij een tweede gele vlag kan het bewijs van vakbekwaamheid worden ingetrokken, maar alleen nadat de EP-adviseur in de gelegenheid is gesteld binnen zes weken op het voornemen tot intrekking te reageren.

Bij de aangescherpte eisen rondom oppervlakken en afwijkingsmarges is uitvoerig gewezen op de praktische toepasbaarheid, met name bij complexe of bestaande bouw. De gekozen systematiek is in stand gebleven, mede omdat deze in samenhang met de protocollen wordt uitgewerkt en noodzakelijk wordt geacht voor een eenduidige kwaliteitsbeoordeling.

De zes reacties op de ISSO Opnameprotocollen 75.1 en 82.1 zijn doorgestuurd aan ISSO. De taalkundige en redactionele opmerkingen zijn verwerkt in de nieuwe opnameprotocollen. Aangezien de ISSO-Opnameprotocollen een uitwerking zijn van NTA 8800, zijn de reacties in de Projectgroep Energieprestatie Gebouwen besproken. Op deze punten heeft er een afgestemde terugkoppeling plaats gevonden vanuit de NEN.

Elf reacties hebben betrekking op NTA 8800. Deze reacties zijn doorgestuurd naar de NEN. NEN zal voor zover de indiener bekend is dit terugkoppelen aan de indiener.

De inbreng vanuit de consultatie betreft met name detailzaken waar nader toelichting op gegeven is. De inbreng heeft niet geleid tot een wijziging van de NTA 8800. Wel zijn er een paar tekstuele wijzigingen doorgevoerd. Daarnaast hebben indieners punten ingebracht die geen onderdeel zijn geweest van deze wijziging. Deze punten zijn genoteerd door de NEN en zullen bekeken worden bij toekomstige wijzigingen.

3.4 Code interbestuurlijke verhoudingen

De voorliggende nieuwe versies van NTA 8800, BRL 9500-W, BRL 9500-U en BRL 9501 houden geen wijzigingen in van de taken en bevoegdheden van de gemeenten. Afgesproken is om deze wijzigingen wel voor te leggen aan de VNG.

De VNG heeft de volgende twee opmerkingen gemaakt:

1. Gevolgen gewijzigde BRL 9500-W (mutatiewoningen)

Met de wijziging lijkt het volgens de VNG voor woningcorporaties niet meer mogelijk om eigen EP-adviseurs in dienst te hebben voor het opstellen van labels. De zorgen zitten in de toename van de leegstand door het wachten op een energielabel, maar ook over het verder onttrekken van middelen uit de volkshuisvesting voor het aanschaffen van energielabels buiten de deur tegen een dubbel zo hoge prijs als de som van alle eigen interne kosten. Uiteindelijk is er dan ook een (indirect) effect op de gemeentelijke inwoners in het sociale segment. Als een BRL, zijnde een normdocument, staat voor de kwaliteitseisen voor een dienst (labels opstellen) en de wetgever deze gaat aansturen in lagere regelgeving (Or) dan is het goed om te kijken naar deze maatschappelijke impact. De VNG vraagt om dit aspect van de BRL te laten aanpassen.

De voorgenomen verplichting inzake de onafhankelijkheid van EP-adviseurs is omgezet naar een onderbouwing in het kwaliteitshandboek van de certificaathouder hoe de onafhankelijkheid geborgd wordt. Hiermee is dit aspect aangepast in de BRL-en zoals gevraagd door de VNG.

2. Gebruik NTA i.p.v. NEN-norm

Een NTA heeft volgens de VNG de schijn tegen of het wel tot stand is gekomen met brede consensus. Daarom is er een breed sentiment in de beleidscommissie NEN Bouw om terughoudend te zijn met NTA's en te werken aan de normale normdocumenten (NEN-normen systematiek of een voornorm). Dan is er ook bezwaar mogelijk en een bredere afweging door de beleidscommissie van de NEN. De directeur van NEN bepaalt of een NTA gepubliceerd wordt en dat valt buiten het reguliere traject. De vraag is of binnen het Ministerie van BZK hier het gesprek over gevoerd kan worden omdat gebruikmaking van NTA's breder plaatsvindt.

Alhoewel de NTA niet in consensus wordt vastgesteld, wordt er wel gestreefd naar een breed draagvlak binnen de overleggremia van de NEN. Mochten er tegengestelde belangen zijn waar binnen de NEN-gremia niet tot overeenstemming is gekomen, dan zal het Ministerie van BZK alsnog proberen om in overleg met de partijen tot een breed gedragen oplossing te komen. Daarnaast worden de wijzigingen voorgelegd aan de JTC en is het mogelijk om via de internetconsultatie te reageren.

4 Notificatie

Voor zover de wijzigingsregeling technische voorschriften bevat, hoeven deze niet aan de Europese Commissie voorgelegd te worden op grond van artikel 7, eerste lid, onder a, van Richtlijn (EU) 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende diensten van de informatiemaatschappij (codificatie) (PbEU 2015, L241).

5 Inwerkingtreding

Deze wijzigingsregeling treedt in werking met ingang van 29 mei 2026. Dit is in afwijking van de vaste verandermomenten, omdat het deels implementatie betreft van een bindende EU-rechtshandeling.

6 Transponeringstabel

Richtlijn (EU) 2024/1275	Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl), Omgevingsregeling, Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), Omgevingswet, Omgevingsbesluit, Burgerlijk Wetboek (BW)	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op keuze bij invulling beleidsruimte
1. Onderwerp en toepassingsgebied	Rechtstreekse werking volstaat		
2. Definities	Diverse nieuwe en aangepaste definities in Bijlage I, A. Begrippen: algemeen, Bbl		
3. Nationaal plan voor de renovatie van gebouwen	Nieuw: artikel 3.9 Omgevingswet (wetsvoorstel in voorbereiding), artikel 4.31a Bkl en artikel 10.17a Omgevingsbesluit (Bbl eerste tranche) Tevens implementatie door feitelijk handelen		
4. Methodiek voor de berekening van de energieprestatie van gebouwen + Bijlage I	Nieuw: Bijlage II Omgevingsregeling (NTA 8800:2025+C1:2026)		
5. Vaststelling van de minimumeisen inzake energieprestaties	Te implementeren in Bbl en Omgevingsregeling (volgende tranches)		
6, eerste en vierde lid Berekening van de kostenoptimale niveaus van de minimumeisen inzake energieprestaties	Bepaling richt zich tot de Commissie		
6, tweede en derde lid	Implementatie door feitelijk handelen.		
7. Nieuwe gebouwen	Te implementeren in Bbl (volgende tranches)		
8. Bestaande gebouwen	Te implementeren in Bbl (volgende tranches)		
9. Minimumnormen voor energieprestaties	Te implementeren in Bbl (volgende tranches)		
10, eerste lid Zonne-energie in gebouwen	Nieuw: artikel 5.127a Bkl (Bbl eerste tranche)		
10, tweede lid	Via implementatie RED III		
10, derde lid	Nieuw: artikel 3.86a, 3.86b, tabel 3.83, 5.20, vijfde en zesde lid, Bbl (Bbl eerste tranche); Bestaande regelgeving: artikel 4.149 en 4.149a Bbl	Beleidsruimte voor invulling hoogte van de eis Beleidsruimte voor uitzondering voor zover technisch geschikt en functioneel en economisch haalbaar	In artikel 3.86a, eerste lid, lagere eis gesteld dan voor ingrijpende renovatie In artikel 3.86a, tweede en derde lid, Bbl opgenomen
10, vierde lid	Nieuw: artikel 3.86a, 3.86b, tabel 3.83, 5.20, vijfde t/m zevende lid, Bbl (Bbl eerste tranche); Bestaande regelgeving: artikel 4.149 en 4.149a Bbl	Beleidsruimte o.a. technologische neutraliteit Beleidsruimte om te kiezen tussen grondoppervlakte en bruikbare vloeroppervlakte	In artikel 3.86a, tweede lid, Bbl opgenomen. Gekozen voor bruikbare vloeroppervlakte
10, vijfde lid	Implementatie door feitelijk handelen		

Richtlijn (EU) 2024/1275	Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl), Omgevingsregeling, Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), Omgevingswet, Omgevingsbesluit, Burgerlijk Wetboek (BW)	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op keuze bij invulling beleidsruimte
11. Emissievrije gebouwen	Te implementeren in Bbl (volgende tranches)		
12. Renovatiepaspoort		Implementatie door feitelijk handelen	
13, eerste lid. Technische bouwsystemen	Schrappen artikel 4.248, vierde lid en artikel 5.21, vijfde lid (Bbl eerste tranche)		
13, tweede lid		Beleidsruimte voor bepaalde specifieke systeemeisen	Keuze om hier geen gebruik van te maken
13, derde lid	Nieuw: artikel 5.21, derde lid (Bbl eerste tranche)		
13, vierde lid	Bestaande regelgeving, o.a. artikel 3.66 e.v. Bbl		
13, vijfde lid	Nieuw: artikel 3.145 t/m 3.147, 4.160c t/m 4.160e, 5.21g Bbl (Bbl eerste tranche)		
13, zesde lid	Bestaande regelgeving: artikel 4.249 en 5.21a Bbl		
13, zevende lid	Implementatie door feitelijk handelen		
13, achtste lid	Bepaling richt zich tot de Commissie		
13, negende lid	Nieuw: artikel 3.145 t/m 3.147, 4.160c t/m 4.160e, 5.21g Bbl (Bbl eerste tranche)		
13, tiende lid	Nieuw: artikel 3.145 t/m 3.147, 4.160c t/m 4.160e, 5.21g Bbl (Bbl eerste tranche) Te implementeren in Omgevingsregeling eerste tranche		
13, elfde lid	Nieuw: artikel 4.160f en 4.160g, 5.21h Bbl (Bbl eerste tranche) Te implementeren in Omgevingsregeling eerste tranche	Beleidsruimte om te kiezen voor uitzonderingsmogelijkheid eensgezinswoningen	Keuze om in de technische uitwerking in de Omgevingsregeling specifieke eisen op te stellen voor ingrijpend gerenoveerde eengezinswoningen
13, twaalfde lid	Nieuw: artikel 3.145 t/m 3.147, 4.160c t/m 4.160e, 5.21g Bbl (Bbl eerste tranche) Te implementeren in Omgevingsregeling eerste tranche		
14, eerste lid. Infrastructuur voor duurzame mobiliteit	Nieuw: artikel 4.160b, eerste, tweede, vierde en vijfde lid, 5.21c Bbl, artikel 5.131b Bkl (Bbl eerste tranche)		
14, tweede lid	Nieuw: artikel 3.87b, 3.87c, 3.87d, Bbl (Bbl eerste tranche)		
14, derde lid		Beleidsruimte voor aanpassing aantal fietsparkeerplaatsen in gebouwen waarin zich doorgaans geen fietsen bevinden	Dit blijft gemeentelijk beleid
14, vierde lid	Nieuw: artikel 4.160b, derde, vierde en vijfde lid, 5.21c, Bbl (Bbl eerste tranche)	Bestaand: artikelen 4.171 t/m 4.173 Bbl	
14, vijfde lid	Nieuw: artikel 5.21c Bbl (Bbl eerste tranche)		
14, zesde lid	Nieuw: artikel 3.87b, vijfde lid, 4.160b, zesde lid, Bbl (Bbl eerste tranche)		
14, zevende lid	Implementatie door feitelijke handelen		
14, achtste lid	Notificatieregeling (nieuw 5:118b BW) en initiatiefrecht (7:243 BW) (wetsvoorstel) Tevens feitelijk handelen		
14, negende lid	Implementatie door feitelijk handelen		

Richtlijn (EU) 2024/1275	Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl), Omgevingsregeling, Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), Omgevingswet, Omgevingsbesluit, Burgerlijk Wetboek (BW)	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op keuze bij invulling beleidsruimte
14, tiende lid	Bepaling richt zich tot de Commissie		
15. Gebouwen die gereed zijn voor slimme toepassingen	Bepaling richt zich tot de Commissie		
16. Uitwisseling van gegevens over bouwsystemen	Te implementeren in wijziging Omgevingsregeling (eerste tranche)		
17. Financiële stimulansen, vaardigheden en marktbelemmeringen	Geïmplementeerd via diverse bestaande subsidieregelingen, spuks en andere regelingen		
18. Éénloketsystemen voor de energieprestatie van gebouwen	Implementatie door feitelijk handelen		
19, eerste lid. Energieprestatiecertificaten	Te implementeren in wijziging Omgevingsregeling (eerste tranche)		
19, tweede lid	Te implementeren in Omgevingsregeling (eerste tranche)	Beleidsruimte: de herindelings van de energieprestatieclassen kan worden uitgesteld tot en met 31 december 2029. Deels te implementeren in de Omgevingsregeling	Keuze gemaakt om voor uitstel te kiezen
19, derde lid	Implementatie door feitelijk handelen		
19, vierde lid	Bestaand recht: artikel 5.11 en 5.12 Omgevingsregeling Te implementeren in wijziging Omgevingsregeling (eerste tranche)		
19, vijfde lid	Nieuw: artikel 6.29, eerste lid, Bbl (Bbl eerste tranche) Te implementeren in Omgevingsregeling (eerste tranche)		
19, zesde lid		Beleidsruimte om aanbevelingen in renovatiepaspoort op te nemen i.p.v. op het label	Keuze gemaakt om de aanbevelingen op het energielabel op te nemen
19, zevende t/m veertiende lid	Nieuw: artikel 6.29, eerste lid, Bbl (Bbl eerste tranche); Bestaand recht: artikel 6.29, vijfde lid Bbl en 5.11 en 5.12 Omgevingsregeling Te implementeren in Omgevingsregeling (eerste tranche)		
20. Afgifte van energieprestatiecertificaten	Nieuw: artikel 6.27, derde, vierde en zesde lid Bbl (Bbl eerste tranche)		
21. Afficheren van energieprestatiecertificaten	Nieuw: artikel 6.30 Bbl (Bbl eerste tranche) Te implementeren in Omgevingsregeling (eerste tranche)		
22. Databanken voor de energieprestatie van gebouwen	Te implementeren in wijziging Omgevingsregeling (eerste tranche)		
23. Keuringen	Schrappen paragraaf 6.5.2 en 6.5.4 Bbl (Bbl eerste tranche) Te implementeren in wijziging Omgevingsregeling (eerste tranche)	Beleidsruimte artikel 23, zesde lid, EPBD IV om voor een alternatieve aanpak te kiezen	Alternatieve aanpak gekozen
24. Verslagen over de keuring van verwarmingssystemen, ventilatiesystemen en airconditioningsystemen	Schrappen paragraaf 6.5.2 en 6.5.4 Bbl (Bbl eerste tranche) Te implementeren in wijziging Omgevingsregeling (eerste tranche)	Beleidsruimte artikel 23, zesde lid, EPBD IV om voor een alternatieve aanpak te kiezen	Alternatieve aanpak gekozen
25. Onafhankelijke deskundigen	Bestaand recht: artikelen 5.11 en 5.12 Omgevingsregeling, BRL 9500-U/W, BRL 9501		

Richtlijn (EU) 2024/1275	Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl), Omgevingsregeling, Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), Omgevingswet, Omgevingsbesluit, Burgerlijk Wetboek (BW)	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op keuze bij invulling beleidsruimte
26. Certificering van professionals in de bouwsector	Bestaande certificatieregelingen conform Richtlijn (EU) 2018/2001 en Richtlijn (EU) 2023/1791		
27. Onafhankelijk controlesysteem	Bestaand recht: artikelen 5.11 en 5.12 Omgevingsregeling, BRL 9500-U/W, BRL 9501		
28. Evaluatie	Bepaling gericht aan de Commissie		
29. Informatie	Implementatie door feitelijk handelen		
30. Overleg	Implementatie door feitelijk handelen		
31. Aanpassing van bijlage I aan de technische vooruitgang	Bepaling gericht aan de Commissie		
32. Uitoefening van de bevoegdheidsdelegatie	Bepaling gericht aan de Commissie		
33. Comitéprocedure	Bepaling gericht aan de Commissie		
34. Sancties	Bestaande regelgeving: geïmplementeerd in het Bbl en de Omgevingswet		
35, 36, 37. Omzetting, intrekking, inwerkingtreding			

*De Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening,
E. Boekholt-O'Sullivan*